

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Cwm Taf Morgannwg
University Health Board

ADRODDIAD BLYNYDDOL

2019-2020

NEGES GAN Y CADEIRYDD A'R PRIF WEITHREDWR

Sefydlwyd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ar 1 Ebrill 2019, ac mae'n **darparu ac yn comisiynu** ystod lawn o ysbytai a gwasanaethau yn y gymuned ar gyfer preswylwyr **Rhondda Cynon Taf, Merthyr Tudful a Phen-y-bont ar Ogwr**. Mae hyn yn cynnwys darparu gwasanaethau gofal sylfaenol, practisau meddygon teulu, practisau deintyddol, practisau optometreg, a fferyllfeydd cymunedol, ynghyd â chynnal ysbytai, canolfannau iechyd a thimau iechyd cymunedol. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn gyfrifol am wneud trefniadau i breswylwyr gael mynediad at wasanaethau iechyd mwy arbenigol lle nad yw'r rhain yn cael eu darparu o fewn ffin y Bwrdd Iechyd.

Yn fuan wedi i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg (BIPCTM) gael ei ffurfio, cyhoeddodd Coleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr (RCOG) a Choleg Brenhinol y Bydwragedd (RCM) adroddiad ar y cyd ar y gwasanaethau mamolaeth yn Ysbyty'r Tywysog Siarl ac Ysbyty Brenhinol Morgannwg, fel ei gilydd. Roedd yr adroddiad yn amlygu **pryderon difrifol am safon y gofal, y trefniadau llywodraethu a'r diwylliant** yn y gwasanaeth, ac mae rhagor o fanylion ar hyn i'w cael yn ein Hadroddiad Atebolrwydd, sydd i'w weld [yma](#). Yn ogystal â'r angen i weithredu ar unwaith i fynd i'r afael â'r risgiau a amlygwyd, roedd argymhellion yr adroddiad yn cynnwys yr angen i ddiwygio a chryfhau'r modd y byddai'r sefydliad yn gweithio gyda chleifion, y cyhoedd a phartneriaid i roi sicrwydd ac i gyd-gynhyrchu gwasanaethau. Yn dilyn cyhoeddi'r adroddiad hwn, cynyddwyd lefel uwchgyfeirio'r sefydliad i **Ymyrraeth wedi'i Thargedu** mewn perthynas â materion yn ymwneud ag ansawdd, llywodraethu a gwasanaethau mamolaeth.

Oddi ar yr adeg honno, mae sawl cam wedi cael eu rhoi ar waith i ailennyn ymddiriedaeth a hyder. Rydym wedi dysgu llawer iawn trwy **wrando ar gymunedau lleol**, a hynny'n arbennig mewn perthynas â'r gwaith sy'n ofynnol i sicrhau bod ein gwasanaethau Damweiniau ac Achosion Brys yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg yn fwy cynaliadwy. Roedd y newidiadau, a oedd yn cynnwys arweinyddiaeth glinigol, cydweithio ar draws timau, cymorth gan ysbytai eraill, recriwtio staff meddygol yn llwyddiannus, ynghyd â ffyrdd newydd o weithio, i gyd wedi golygu ein bod yn gallu mynd i'r afael cryn dipyn â phryderon am ddiogelwch, ac mae ansawdd y gwasanaethau yn parhau i wella.

Mae ymgysylltu helaeth â staff, sefydliadau partner a'n cymuned leol wedi helpu i drawsnewid diwylliant ein sefydliad fel ei fod yn un y mae iddo sail o werthoedd ac ymddygiadau eglur ac a rennir, a grëwyd ar gyfer ein sefydliad newydd a'i bobl. Mae hyn yn diffinio'r hyn sy'n bwysig i ni a'n poblogaeth, ac yn darparu **disgwyliadau eglur o ran**

y modd yr ydym yn gweithredu. Mae ymgysylltu o'r fath wedi cyfrannu ymhellach at gyflawni carreg filltir allweddol – cytundeb ynghylch **cenhadaeth a gweledigaeth BIPCTM** a gymeradwywyd ym mis Ionawr 2020, ac sydd wedi'u hamlinellu ar dudalen 8 yr Adroddiad Blynyddol hwn. Rydym hefyd wedi cyflwyno ein model gweithredu newydd, a ddaeth i fod ar 1 Ebrill 2020. Mae'n cael ei arwain yn glinigol gyda Grwpiau Ardal Integredig ac iddynt ffocws ar y gymuned: Pen-y-bont ar Ogwr, Rhondda a Thaf Elái, a Merthyr a Chynon. Mae hyn yn galluogi i'r broses gwneud penderfyniadau gael ei rhoi ar waith yn agosach at y rhai sy'n defnyddio ein gwasanaethau; mae'n grymuso ein staff; ac mae'n darparu cyfle haws i sicrhau bod y gymuned yn rhan o'r gwaith o ddatblygu a chyflawni gwasanaethau o safon, ac yn arwain y gwaith hwnnw, a hynny gan gadw ffocws ar iechyd y boblogaeth. Er mwyn sicrhau canlyniadau teg ledled BIPCTM, mae pedwar Grŵp System yn ystyried iechyd y boblogaeth gan ganolbwyntio ar y system gyfan. Mae Fframwaith Ansawdd a Llywodraethu Diogelwch Cleifion cydnaws hefyd wedi cael ei ddatblygu, a bydd yn sicrhau bod y sefydliad mewn gwell safle i nodi pryderon am ansawdd, ymateb iddynt a dysgu oddi wrthynt, a hynny mewn modd amserol – **gan roi'r claf wrth wraidd popeth a wnawn.**

Ym mis Mawrth 2020, cyhoeddodd Sefydliad Iechyd y Byd fod y Coronafeirws yn bandemig. Golygodd hyn fod BIPCTM, a'r GIG yn gyffredinol, yn wynebu pwysau digynsail a chynyddol ar eu gwasanaethau. Roedd hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r sefydliad cyfan weithio mewn ffordd wahanol iawn, gan fod yn **ddynamig ac yn hyblyg** er mwyn mynd i'r afael â chyfleoedd a heriau.

Wrth gloi, hoffem fanteisio ar y cyfle hwn i **dalw teyrnged i'n holl staff.** Roeddent wedi gweithio mewn modd diflino ac anhunanol i ofalu am ein cymunedau trwy gydol y flwyddyn, a hefyd yn ystod yr argyfwng COVID-19. Ni allwn ddiolch digon i chi. Rydym hefyd am estyn ein **diolch i boblogaeth Cwm Taf Morgannwg** a gyfrannodd mewn modd gwerthfawr i helpu'r sefydliad yn ei gais i frwydro yn erbyn COVID-19. Tywalltwyd rhoddion arnom, yn bethau ymolchi, siocledi, cyfarpar a hanfodion eraill, gyda'r bwriad o helpu i roi cysur i'r unigolion hynny yr oedd yn rhaid iddynt gael eu derbyn i'r ysbyty yn ystod amser mor galed. Gwyddom fod y staff wedi gwerthfawrogi'r fath gareidgrwydd yn fawr iawn, ac **rydym yn diolch i bawb ar eu rhan.**

Mae yna sawl elfen yn anhysbys o hyd o ran y modd y bydd COVID-19 yn parhau i effeithio ar ein bywydau, ac o ran y ffordd y bydd yn rhaid i'r sefydliad ymaddasu ymhellach. Fodd bynnag, gwyddom fod BIPCTM mewn lle cadarn, diolch i'r holl waith caled a wnaed yn ystod y flwyddyn ddiwethaf a thu hwnt i hynny.

Marcus Longley
Cadeirydd

Sharon Hopkins
Prif Weithredwr (dros dro)

YR HYN Y BYDD YR ADRODDIAD BLYNYDDOL HWN YN EI DDWEUD WRTHYCH

Mae Adroddiad Blynyddol BIPCTM yn rhan o gyfres o ddogfennau am ein sefydliad. Mae'n rhoi hanes y **gwasanaethau a'r gofal a ddarparwn** a'r modd yr ydym yn mynd ati i fodloni **galwadau newidiol a heriau**, ac mae'n cynnwys gwybodaeth am **yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2019-2020**, yn ogystal ag eglurhad o'r ffordd yr ydym **yn gweithio gyda'n cymunedau** i ddatblygu gwasanaethau ar gyfer y dyfodol a sut yr ydym yn cydnabod gwerth gwranddo ar y cymunedau hynny wrth gynllunio ein gwasanaethau.

Mae'r Adroddiad Blynyddol hwn yn cynnwys y canlynol:

- Ein **Hadroddiad Perfformiad**, sy'n manylu ar y modd yr ydym wedi perfformio o ran ein targedau, a sut y byddwn yn ceisio cynnal neu wella ein perfformiad ymhellach.
- Ein **Hadroddiad Atebolrwydd**, sy'n rhoi gwybodaeth am y modd yr ydym yn rheoli ein hadnoddau a'n risgiau ac yn cydymffurfio â'n trefniadau Llywodraethu ein hunain.
- Ein **Datganiadau Ariannol**, sy'n manylu ar y modd yr ydym wedi gwario dyraniad cyllid y Bwrdd Iechyd wrth i ni fodloni ein rhwymedigaethau.

Mae yna hefyd **Ddatganiad Ansawdd Blynyddol ar gael**, sy'n amlygu'r camau yr ydym wedi'u rhoi ar waith i wella ansawdd ein gwasanaethau.

Os hoffech gyrchu unrhyw un o'r cyhoeddiadau hyn, ewch i'n [gwefan](#).
Neu, os hoffech gael copi wedi'i argraffu neu fformat amgen,
cysylltwch â ni.

BIPCTM, Tŷ Ynysmeurig, Parc Navigation, Abercynon, Rhondda
Cynon Taf, CF45 2SN. Ffôn: 01443 744800

E-bost: informationgovernancedepartment@wales.nhs.uk

Gwefan: <https://cwmtafmorgannwg.wales/>

@cwmtafmorgannwg

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg

[Cwmtafmorgannwg](#)

AMDANOM NI

Cafodd y Byrddau Iechyd eu ffurfio'n wreiddiol ym mis Hydref 2009, a **newidiodd** Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf i fod yn **Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg (BIPCTM) ar 1 Ebrill 2019** (Gorchymyn Sefydlu 249 – Gorchymyn Byrddau Iechyd Lleol (Newid Ardaloedd) (Cymru) (Diwygiadau Amrywiol) 2019, [a gafodd ei osod ar 25 Chwefror 2019](#)). [Dilynodd hyn benderfyniad ym mis Mehefin 2018 gan y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i drosglwyddo'r cyfrifoldeb am gomisiynu gofal iechyd ar gyfer y bobl yn ardal Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr i BIPCTM.](#)

Mae yna **boblogaeth o tua 450,000** yn BIPCTM (StatsCymru), sy'n cynnwys Cyngorau Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr, Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tudful. Gyda thua 12,000 o staff, mae'r Bwrdd yn **un o'r cyflogwyr mwyaf** yn yr ardal (10,500 cyfwerth ag amser llawn). Mae nifer sylweddol o'n gweithlu yn byw ac yn gweithio yn y cymunedau hyn. Gellir dod o hyd i wybodaeth fanwl am y gwasanaethau a ddarparwn a'n cyfleusterau ar ein gwefan, a hynny yn yr adran o dan '[Gwasanaethau](#)'. Mae'r Bwrdd Iechyd yn adrodd yn rheolaidd ar ei berfformiad, gan gynnwys o ran targedau'rFframwaith Cyflawni a osodir gan Lywodraeth Cymru. Gellir gweld y rhain yma hefyd.

Y Cadeirydd, y Prif Weithredwr a'r tîm o Gyfarwyddwyr Gweithredol, yr Aelodau Annibynnol a'r Aelodau Cyswllt sy'n arwain y Bwrdd Iechyd. Mae amrywiaeth o bwyllgorau a fforymau cynghori yn darparu cymorth i'r Bwrdd. Gellir cael gwybodaeth bellach o'n Hadroddiad Atebolrwydd, sydd i'w gael [yma](#).

Y GWASANAETHAU YR YDYM YN EU LLETYA

Mae BIPCTM yn gyfrifol am letya'r sefydliadau canlynol ar ran Llywodraeth Cymru a GIG Cymru:

- Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru
- Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys
- Yr Academi Ddelweddu Genedlaethol

Y PARTNERIAID YR YDYM YN GWEITHIO GYDA NHW

Rydym yn gweithio gydag amrywiaeth o bartneriaid mewn sawl capasiti, gan gynnwys cyrff iechyd eraill, awdurdodau lleol,

gwasanaethau ambiwlans, yr heddlu, gwasanaethau tân ac achub, a'r sector gwirfoddol/elusennol.

MATERION O BWYS ARBENNIG 2019-20

Materion o Ran Ansawdd Gwasanaethau a Llywodraethu

Ym mis Ionawr 2019, cafodd sefydliad rhagflaenol BIPCTM, sef Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf, ei uwchgyfeirio i 'fonitro manylach' gan y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol. Roedd hyn yn dilyn pryderon mewn perthynas ag arolygiad Ymbelydredd Ïoneiddio, adolygiad o wasanaethau'r corffdy, a digwyddiadau anffafriol difrifol yn ei wasanaethau mamolaeth. Ym mis Ebrill, yn dilyn cyhoeddi adolygiad ar y cyd a gomisiynodd y Gweinidog gan Goleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr a Choleg Brenhinol y Bydwagedd, cafodd y gwasanaethau mamolaeth eu **huwchgyfeirio ymhellach i 'fesurau arbennig'**, gyda gweddill y sefydliad yn cael ei roi dan **'ymyrraeth wedi'i thargedu'** oherwydd materion ynghylch ansawdd a llywodraethu. Mae rhagor o fanylion ynghylch hyn yn Adroddiad Atebolrwydd y Bwrdd Iechyd, sydd ar gael [yma](#).

Mae'r **flwyddyn ddiwethaf wedi gweld symudiad nodedig i sefydlu ansawdd wrth wraidd y prosesau gwneud penderfyniadau a'r mentrau i wella gwasanaethau**. Rydym wedi croesawu cymorth a gynigiwyd i ni gan ein harolygwyr, yn cynnwys Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, Archwilio Cymru (sef Swyddfa Archwilio Cymru yn flaenorol), Uned Gyflawni Llywodraeth Cymru, Panel Trosolwg Annibynnol ar y Gwasanaethau Mamolaeth, a'n Cyngor Iechyd Cymuned, sydd wedi llywio datblygiad a gwella'r gwaith ledled BIPCTM.

Y Pandemig Coronafeirws

Nodweddwyd ail ran 2019-20 gan y **datganiad a wnaed gan Sefydliad Iechyd y Byd ynghylch pandemig byd-eang**. Cafodd hyn effaith sylweddol ar y ffordd yr oedd y GIG a BIPCTM yn gweithredu o hynny ymlaen. Mae rhagor o wybodaeth am y newidiadau a wnaed i'n trefniadau gweithredu, ansawdd a llywodraethu wedi'u hamlinellu yn ein Hadroddiad Atebolrwydd ar gyfer 2019-20, sydd ar dudalen 10 ymlaen.

GWELEDIGAETH, UCHELGEISIAU AC AMCANION STRATEGOL

Er mwyn helpu i lywio cyfeiriad BIPCTM o 1 Ebrill 2019 ymlaen, ategu'r Strategaeth Iechyd a Gofal a oedd yn datblygu, a mynd i'r afael â'r heriau diwylliannol ac ansawdd a fynegwyd, datblygwyd set o werthoedd ac ymddygiadau, cenhadaeth, gweledigaeth ac amcanion strategol, a hynny ar y cyd rhwng cleifion a staff.

Gwerthoedd ac Ymddygiadau

Roedd creu BIPCTM yn rhoi cyfle i adeiladu ar y cyffelybiaethau cryf o ran diben, gan **rannu cryfderau** a chreu **gweledigaeth gymhellol** a **naratif diwylliannol**, a hynny gyda set o **werthoedd pwerus sy'n ennyn brwdfrydedd**, ynghyd ag **ymddygiadau cysylltiedig**.

Cam 1: Cynhaliwyd gwaith ymgysylltu helaeth ledled y Bwrdd Iechyd er mwyn cyd-greu gwerthoedd ac ymddygiadau.

Bu i filoedd gymryd rhan yn y gwaith hwn, fel a ganlyn:

- Hydref 2019 – Arolwg Staff ar Ddiwylliant a Gwerthoedd, 4,070 o ymatebion
- Hydref 2019 – Arolwg Cleifion ar Ddiwylliant a Gwerthoedd, 215 o ymatebion
- Tachwedd 2019 – Gweithdai Staff ar Ddiwylliant a Gwerthoedd, 402 o fynychwyr
- Tachwedd 2019 – Gweithdai Cleifion ar Ddiwylliant a Gwerthoedd, 18 o fynychwyr
- Chwefror 2020 – Gweithdai Cyd-greu ar Ddiwylliant a Gwerthoedd, 145 o fynychwyr, a
- Mawrth 2020 – Arolwg Drafft ar Ddiwylliant a Gwerthoedd, 150 o ymatebion

Cafodd y gwaith ei oedi'n annisgwyl o ganlyniad i COVID-19 ym mis Mawrth 2020.

Adeg ysgrifennu hwn (Mehefin 2020), roedd Cam 2 y rhaglen waith wedi aildechrau, gyda'r nod o ailymweld â'r gwerthoedd ac ymddygiadau drafft, a'u mireinio yn unol â phrofiadau'r staff yn ystod y pandemig, a hefyd o gasglu gwybodaeth sylfaenol am lesiant staff. Arweiniodd hyn wedyn at gyflwyno Gwerthoedd ac Ymddygiadau Drafft i'r Bwrdd, i'w cymeradwyo, yn ei gyfarfod ym mis Gorffennaf 2020.

Cenhadaeth, Gweledigaeth ac Amcanion Llesiant Strategol

Nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi dechrau gyda darn gwag o bapur o ran datblygu ei genhadaeth, ei weledigaeth a'i amcanion strategol. Mae yna wybodaeth gyfoethog ar gael o'r gwaith i gyflawni Deddf Llesiant

Cenedlaethau'r Dyfodol, y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, a 'Cymru Iachach: Ein Cynllun Iechyd a Gofal Cymdeithasol'.

Mae sgysiaau â staff a phartneriaid i lywio'r newid i ffin Pen-y-bont ar Ogwr, yr adborth o adolygiadau annibynnol diweddar, gan gynnwys oddi wrth y Colegau Brenhinol, Uned Gyflawni y GIG, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ac adroddiadau Archwilio Cymru (sef Swyddfa Archwilio Cymru yn flaenorol), ynghyd â'r dysgu a grynhowyd o ymgysylltu â'r cyhoedd a phryderon cleifion, wedi cael eu defnyddio i lywio uchelgais y sefydliad ar gyfer y dyfodol.

Fel y gallwch weld o'r tabl a'r ffeithluniau isod, mae amcanion y sefydliad wedi cael eu datblygu yn y fath fodd fel y gellir hefyd eu hystyried yn amcanion llesiant BIPCTM.

Cenhadaeth	Adeiladu Cymunedau Iachach Gyda'n Gilydd
Gweledigaeth	Mae pobl ym mhob cymuned yn dechrau bywyd, yn byw bywyd ac yn diweddu bywyd yn dda, gan deimlo eu bod yn rhan o'u dewisiadau ynghylch iechyd a gofal.
Amcanion Llesiant Strategol	- Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo llesiant ac atal afiechyd. - Darparu gofal o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac yn hygyrch. - Sicrhau cynaliadwyedd ym mhopeth a wnawn, a hynny o ran yr economi a'r amgylchedd, ac yn gymdeithasol. - Gyda staff a phartneriaid, cyd-greu diwylliant sy'n dysgu ac yn tyfu.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Cwm Taf Morgannwg
University Health Board

Adroddiad Perfformiad 2019-2020

TROSOLWG O'R PERFFORMIAD

Mae'r adran hon o'r Adroddiad Blynyddol yn anelu at **grynhoi alldro'r perfformiad allweddol yn ystod 2019-2020** ac at ddarparu sylwebaeth ar y rhesymau perthnasol, y gwelliannau sydd ar waith, a chyfeiriad y llwybr wrth fynd ymlaen i 2020-2021.

Ar adeg ysgrifennu hwn, mae'r angen i gynllunio ac ymateb i bandemig **COVID-19** wedi cael **effaith sylweddol ar y sefydliad**, y GIG ehangach a'r gymdeithas yn ei chyfanrwydd. Mae wedi gofyn am ymateb dynamig, hyblyg, sydd wedi arwain at nifer o **gyfleoedd, yn ogystal â risgiau**. Bydd yr angen i ymateb i'r pandemig a chael ein traed danom yn parhau trwy gydol 2020-21, ac ymhellach, a hynny yn achos y sefydliad a chymdeithas yn ehangach. Bydd yn ofynnol i fframwaith llywodraethu'r sefydliad ystyried ac ymateb i'r angen hwn.

Roedd pandemig COVID-19 wedi **golygu nifer o heriau** i'r sefydliad, ac mae'r rhain yn cael eu cynrychioli yn y datgeliadau canlynol yn yr adroddiad perfformiad a'r cerdyn sgorio ar berfformiad.

Mae data perfformiad cyflawn ar gyfer y sefydliad wedi cael eu cyflwyno ar gyfer tri chwarter cyntaf 2019-20. Effeithiodd y pandemig, a'r ffaith bod y broses monitro perfformiad wedi cael ei gohirio o ganol mis Mawrth 2020, ar y chwarter olaf (Ionawr 2020 i Mawrth 2020). O ganlyniad, **mae tueddiadau'r perfformiad wedi cael eu hasesu gan ddefnyddio'r cyfnod o fis Ebrill 2019 i fis Rhagfyr 2019**. Dim ond y mesurau hynny y mae iddynt darged misol/chwarterol diamod ar gyfer Rhagfyr 2019 neu chwarter 3 2019-20 sy'n cael eu cynnwys yn y golofn 'Targedau a gyflawnwyd' ar y cerdyn sgorio.

Yn absenoldeb data perfformiad swyddogol, mae'r sefydliad wedi darparu gwybodaeth am reolaeth leol, ynghyd â naratif ar y ddarpariaeth a'r cyflawniadau, a hynny trwy gydol chwarter olaf 2019-20.

Mae sefyllfa perfformiad ariannol y Bwrdd Iechyd ar 31 Mawrth 2020 i'w gweld yn adran cyfrifon yr Adroddiad Atebolrwydd sydd ar gael [yma](#).

DATGANIAD GAN Y PRIF WEITHREDWR

Yn rhinwedd fy rôl o fod yn Brif Weithredwr ac yn Swyddog Atebol ar gyfer BIPCTM, rwy'n **atebol i'r Bwrdd am gyflawniad perfformiad y sefydliad**. Mae'r manylion ar berfformiad yn cael eu gosod mewn dangosfwrdd integredig, yr adroddir arno'n rheolaidd ym mhob cyfarfod o'r Bwrdd, sydd hefyd ar gael ar wefan y Bwrdd Iechyd. Mae esiampl o'r dangosfwrdd ar gael yma.

Newid y Ffin

Fel y cyfeiriwyd ato'n gynharach, yn ystod y flwyddyn adrodd, h.y. 2019-2020, cafwyd newid yn y ffin, a olygodd drosglwyddo elfen boblogaeth Pen-y-bont ar Ogwr (yn ôl cod post) o Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg, fel yr oedd ar y pryd, i BIPCT, ac arweiniodd hyn wedyn at newid enwau'r ddau sefydliad newydd. Felly, enw newydd BIPCT oedd Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg (BIPCTM), a daeth i rym ar 1 Ebrill 2019.

Mesurau Arbennig ac Ymyrraeth wedi'i Thargedu

Ym mis Ionawr 2019, cafodd rhagflaenydd BIPCTM, sef BIPCT, ei uwchgyfeirio i '**fonitro manylach**' gan y Gweinidog dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, a hynny o ganlyniad i arolygiad o Ymbelydredd Ïoneiddio, adolygiad o wasanaethau'r corffdy, a digwyddiad anffafriol difrifol yn ei wasanaethau mamolaeth. Ym mis Ebrill 2019, yn dilyn cyhoeddi adolygiad ar y cyd a gomisiynodd y Gweinidog gan Goleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr a Choleg Brenhinol y Bydwagedd, cafodd y gwasanaethau mamolaeth eu hwchgyfeirio ymhellach i '**fesurau arbennig**', gyda gweddill y sefydliad yn cael ei roi dan '**ymyrraeth wedi'i thargedu**' oherwydd materion ynghylch ansawdd a llywodraethu. Mae rhagor o fanylion i'w cael am hyn ar dudalennau 24-47 Adroddiad Atebolrwydd y Bwrdd Iechyd, sydd ar gael [yma](#).

Felly mae 2019-2020 wedi bod yn gyfnod heriol. Fodd bynnag, yn ystod yr amser hwn gwelwyd newid nodedig i sefydlu **ansawdd wrth wraidd pob proses gwneud penderfyniadau a mentrau gwella gwasanaethau**. Rydym wedi croesawu'r cymorth a gynigiwyd gan ein harolygwyr a'n Cyngor Iechyd Cymuned i lywio'r broses o ddatblygu a gwella'r gwaith ledled BIPCTM.

Model Gweithredu Newydd y Bwrdd Iechyd

Yn ystod 2019-2020, cyflwynodd y Bwrdd Iechyd **Fodel Gweithredu newydd** sy'n cefnogi ffocws ar brofiad ein cymunedau a'n cleifion o wasanaethau'r Bwrdd Iechyd. Mae'n ei gwneud yn haws **gweithio gyda chleifion** a chyda **sefydliadau'r sector cyhoeddus a'r sector gwirfoddol**; ac mae'n ein helpu i ganolbwyntio ar **gadw pobl yn iach, yn feddyliol ac yn gorfforol**, yn hytrach na dim ond trin pobl pan fyddant yn

sâl.

Yn aml, mae pobl yn cyrchu'r gwasanaethau lleol a ddarperir gan y Bwrdd Iechyd heb fynegi unrhyw ddiddordeb yn y modd y mae'r busnes yn cael ei reoli, na beth yw ein henwau am bethau. Yr hyn sydd fwyaf o bwys yw **safon y gwasanaethau**, bod **popeth yn gweithio'n dda**, ac y gallant gael **gwybodaeth gywir** bob tro.

Ar yr un pryd, rhaid i'r holl wasanaethau a ddarparwn ffitio gyda'i gilydd ar gyfer y gymuned, cleifion a'r sefydliad. Pan benderfynwyd y byddem yn ailgynllunio'r Model Gweithredu, defnyddiwyd yr egwyddorion hyn i'n helpu i **nodi'n eglur yr hyn yr oeddem yn anelu at ei gyflawni**:

- Grymuso Pobl
- Arweiniad Cymunedol a Chynnwys Cymunedau
- Gwasanaethau dan Arweiniad Clinigol, sy'n Canolbwyntio ar y Gymuned
- Dysgu ac Arloesi ar gyfer Gwelliant Parhaus mewn Ansawdd
- Prosesau Gwneud Penderfyniadau Cadarn, Syml a Diogel

Ym mhob un o'n tri Grŵp Ardal Integredig, rydym yn darparu gwasanaethau gofal sylfaenol, iechyd meddwl, cymunedol a gofal eilaidd, ac rydym yn gweithio mewn partneriaeth â chleifion, yr awdurdod lleol, y trydydd sector ac asiantaethau eraill. Mae'n bwysig ein bod yn **darparu gwasanaethau rhagorol a chyson** ledled daearyddiaeth ein Bwrdd Iechyd. Rôl y pedwar Grŵp System, y mae iddynt ffocws system gyfan ar iechyd y boblogaeth, yw sicrhau tegwch yn y canlyniadau ledled BIPCTM.

Mae **llywodraethu o safon**, yn ei ystyr ehangaf, mor **hanfodol i ofal o ansawdd uchel, diogel ac effeithiol** fel ei bod yn ofynnol iddo fod yn annatod ym mhob ardal, ac mae angen iddo hefyd gael cymorth a goruchwyliaeth gorfforaethol. Roedd y Fframwaith Ansawdd a Diogelwch a lansiwyd ym mis Ebrill 2019, ac a oedd yn fan dechrau gwerth deg pwynt, yn amlinellu hyn, ac mae wedi esblygu ymhellach i ddatblygu'r 'Fframwaith Ansawdd, Llywodraethu a Diogelwch Cleifion', sydd wedi'i gynllunio i ddarparu sicrwydd fod ansawdd yn llywio'r sefydliad.

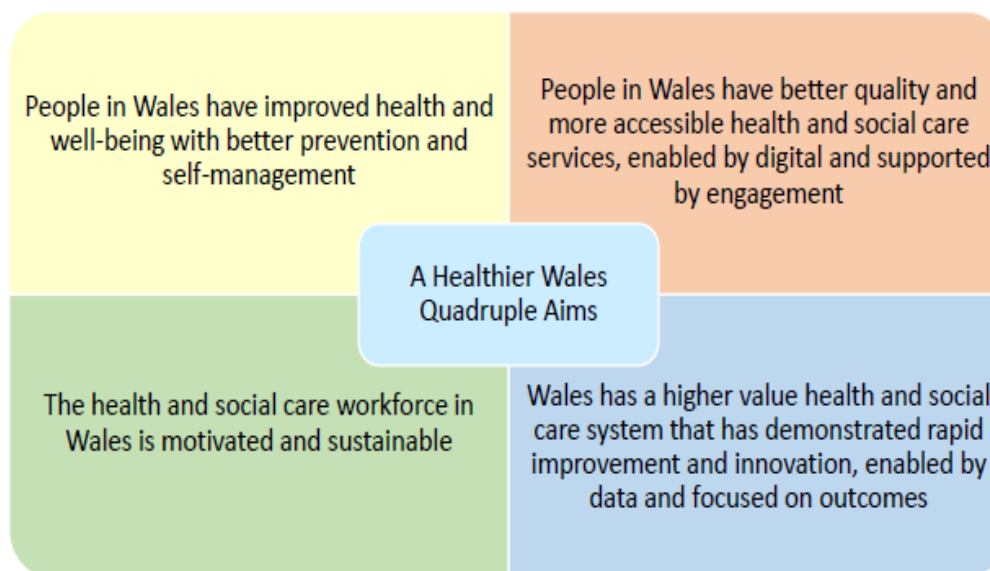
Yn ystod 2020-2021, byddwn yn parhau i sefydlu'r Model Gweithredu newydd yn y Bwrdd Iechyd, gan roi ystyriaeth i'r effaith a'r dysgu sy'n deillio o ymateb y Bwrdd Iechyd i bandemig COVID-19.

Fframwaith Perfformiad

Ym mis Mawrth 2020, cymeradwyodd y Bwrdd Iechyd Fframwaith Rheoli Perfformiad newydd, i'w roi ar waith ochr yn ochr â'r Model Gweithredu newydd o fis Ebrill 2020 ymlaen.

Mae'r gwaith yn arena perfformiad GIG Cymru eleni wedi amlygu symudiad tuag at Fframwaith Canlyniadau Integredig Sengl (SIOF) ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol. Fodd bynnag, mae yna swm sylweddol o waith i'w

wneud o hyd i sicrhau fframwaith sy'n bodloni gofynion iechyd a gofal cymdeithasol, fel ei gilydd. Mae'r SIOF yn argymhelliad ym mhapur Llywodraeth Cymru, 'Cymru Iachach: Cynllun Hirdymor ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol' (Llywodraeth Cymru 2016), a bydd yn cael ei fodelu ar nodau pedwarplyg 'Cymru Iachach', a ddangosir isod. Bydd y fframwaith yn cynnwys mesurau y mae eu canlyniadau'n canolbwyntio mwy ar ganlyniadau cleifion, yn hytrach na'r rhai sy'n gwerthuso prosesau. Bydd y gwaith hwn yn parhau bellach i flwyddyn adrodd 2020-21.

Ar gyfer y cyfnod adrodd 2019-2020, roedd fformat y Fframwaith Canlyniadau Cenedlaethol wedi parhau i fod mewn fformat tebyg i'r blynyddoedd blaenorol, h.y. fformat o saith Maes. Mae perfformiad y Bwrdd Iechyd yn y saith Maes hyn yn cael ei amlinellu ar dudalen 18.

Roedd **y newid i ffin** Pen-y-bont ar Ogwr, a'r **pandemig COVID-19** parhaus (Mawrth 2020 ymlaen) wedi golygu bod **adrodd ar berfformiad yn hynod o heriol**.

Yn siomedig, rhoddwyd perfformiad cyffredinol y Bwrdd Iechyd yn y categori coch gan fod yna duedd i lawr ym mhump o'r saith categori maes. Archwilir hyn ymhellach ar dudalen 18 ymlaen.

Cynllun Tymor Canolig Integredig

Er bod swm sylweddol o waith wedi cael ei wneud rhwng misoedd Ionawr a Mawrth 2020 i gwblhau'r Cynllun Tymor Canolig Integredig ar gyfer 2020-2023, mae'n rhaid i'r heriau cyfredol a pharhaus mewn perthynas â phandemig COVID-19 gael eu cymryd i ystyriaeth o ran y modd y gall y cynllun a baratowyd cyn COVID-19 gael ei roi ar waith.

Mae **Cynllun Tymor Canolig Integredig 2020-2023 yn pennu ein huchelgais** cyn yr her enfawr hon, gan ganiatáu i ni gofnodi safle sylfaenol, yn arbennig ym meysydd perfformiad a chyllid. Felly, **nid yw'n rhoi**

unrhyw ystyriaeth i effaith anochel a sylweddol COVID-19 ar allu'r sefydliad i weithredu'r cynllun ar gyfer 2020-2021. Yn yr wythnosau a'r misoedd i ddod, y prawf fydd ym mha fodd y byddwn yn ystwytho'r cynllun hwn ac yn bod yn driw i'n gwerthoedd a'n gweledigaeth ar yr un pryd.

Oherwydd heriau cyfredol a pharhaus COVID-19, rhoddodd Llywodraeth Cymru wybod i'r Bwrdd Iechyd ar 18 Mawrth 2020 ei fod yn oedi proses gyffredinol y Cynllun Tymor Canolig Integredig. Mae hyn yn golygu nad yw Llywodraeth Cymru yn gallu ystyried Cynllun Tymor Canolig Integredig y Bwrdd ar gyfer 2020-2023, a gyflwynwyd yn unol â Fframwaith Cynllunio y GIG, a hynny am nad oedd yn bosibl dwyn y broses asesu i ben ar y pwynt hwn. Mae'n bwysig nodi bod gan **BIPCTM gynllun wedi'i gymeradwyo ar gyfer 2019-2022**, a bod y gymeradwyaeth hon yn parhau mewn bod.

Ym mis Mai 2020, gosododd Llywodraeth Cymru **Fframwaith Gweithredu newydd ar gyfer GIG Cymru**, mewn ymateb i'r heriau parhaus sy'n wynebu pob bwrdd iechyd mewn perthynas â COVID-19. Mae'r Bwrdd Iechyd yn darparu ymatebion chwarterol i Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r fframwaith gweithredu, a chyflwynwyd chwarter un ym mis Mai 2020. Mae BIPCTM hefyd wedi datblygu **Fframwaith Gweithredu 'Ailosod BIPCTM'**, a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Mai 2020. Mae'r Fframwaith yn amlinellu'r modd y bydd BIPCTM yn gofalu ei fod yn cydbwysu'r risg o ddarparu gwasanaethau i'n cymunedau â diogelu ein staff, gan ganolbwyntio ar sicrhau'r niwed lleiaf. Rhagwelir mai gwaith monitro manwl o'r cynnydd mewn perthynas â chyflawni nodau'r Fframwaith Gweithredu 'Ailosod BIPCTM' fydd y ffocws allweddol yn achos y Bwrdd a Llywodraeth Cymru trwy gydol 2020.

Sharon Hopkins
Prif Weithredwr (Dros dro)
29.07.2020

Rôl a chyfrifoldebau ein Bwrdd

Mae holl aelodau ein Bwrdd yn rhannu cyfrifoldeb corfforaethol am **lunio strategaethau, sicrhau atebolrwydd, monitro perfformiad a meithrin diwylliant**, ynghyd â gofalu bod y **Bwrdd yn gweithredu mewn modd mor effeithiol â phosibl**. Mae'r Bwrdd, sy'n cynnwys unigolion o gefndiroedd, disgyblaethau a meysydd arbenigedd amrywiol, wedi darparu arweinyddiaeth a chyfeiriad yn ystod y flwyddyn, gan sicrhau bod trefniadau llywodraethu cadarn ar waith. Mae manylion am Aelodau ein Bwrdd, a phrif rôl y Bwrdd, yn cael eu disgrifio'n fanylach yn ein Hadroddiad Atebolrwydd (gweler tudalennau 3-7).

Yn ystod 2019-2020, craffwyd ar berfformiad hefyd yn y Pwyllgor Cyllid, Perfformiad a'r Gweithlu. O ganlyniad i newidiadau (a ddaeth i rym ym mis Mai 2020), daeth y pwyllgor hwn yn y Bwrdd i gael ei alw'n Pwyllgor Cynllunio, Perfformiad a Chyllid. Gallwch adolygu'r adroddiadau i'r Bwrdd hwn (ac eraill) ar [wefan](#) y Bwrdd Iechyd.

Y gallu i ddelio â risg

Mae'r manylion i'w gweld yn ein Hadroddiad Atebolrwydd (tudalen 37 ymlaen).

Datganiad mewn perthynas â Busnes Gweithredol

Roedd adroddiad Archwilio Cymru i gyfarfod y Bwrdd Iechyd ar 29 Mehefin 2020 ar yr 'Archwiliad o'r Adroddiad ar y Datganiadau Ariannol' wedi dod i gasgliad fel a ganlyn:

"Casgliadau mewn perthynas â'r busnes gweithredol

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol, y mae'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn ei gwneud yn ofynnol i mi adrodd wrthynt o ran:

- *Ile nad yw'n briodol cyfrifyddu ar sail busnes gweithredol wrth baratoi datganiadau ariannol; neu*
- *Ile nad yw'r Prif Weithredwr wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwyddau perthnasol a allai fwrw amheuaeth ar allu'r Bwrdd Iechyd i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu ar gyfer busnes gweithredol, a hynny am gyfnod sydd o leiaf yn ddeuddeg mis o'r dyddiad pan awdurdodwyd y gellid cyhoeddi'r datganiadau ariannol."*

SBARDUNAU I BOLISIÂU DEDDFWRIAETHOL A CHENEDLAETHOL

Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i fyfyrio ar dirwedd ddeddfwriaethol Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, Deddf Lefelau Staff Nyrsio (Cymru) 2016, a Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017 i lywio ein **cynllunio tymor canolig a'n gweledigaeth hirdymor**, yn ogystal â Strategaeth Iechyd a Gofal Integredig 10 mlynedd BIPCTM wrth i ni barhau i esblygu i fod yn BIPCTM. Mae rhagor o wybodaeth mewn perthynas â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn cael ei chynnwys ar dudalen 42 yr adroddiad hwn.

Cyhoeddwyd **Cymru Iachach: Cynllun Hirdymor ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol** yn ystod 2018-19, a oedd yn ymateb i ganfyddiadau'r Adolygiad Seneddol. Mae'n pennu uchelgais Llywodraeth Cymru i ddwyn ynghyd iechyd a gwasanaethau cymdeithasol, gyda'r ddau faes wedi'u cynllunio o gwmpas anghenion a dewisiadau unigolion, a hynny gyda llawer mwy o bwyslais ar gadw pobl yn iach. Mae'r cynllun yn disgrifio pwysigrwydd y nod pedwarplyg wrth helpu i gyflawni'r weledigaeth hon. Mae Cymru Iachach yn disgrifio pwysigrwydd cynyddol rôl y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i lywio datblygiad modelau iechyd a gofal cymdeithasol ar lefelau lleol, gan gynnwys gofal sylfaenol ac eilaidd. Mewn ymateb i hyn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cryfhau ei aelodaeth a'i waith ymgysylltu â'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol, ac mae'n datblygu dulliau a rennir o drawsnewid gwasanaethau, a hynny yn unol ag egwyddorion cynllunio y cynllun hirdymor.

Adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, cafodd y Bwrdd ddiweddariad ar **ddau newid deddfwriaethol allweddol** a fydd yn cael effaith ar y Bwrdd Iechyd, sef:

- Cyflwyno Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020 a
- Chyflwyno'r Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol yng Nghymru.

Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020 – cafodd y Bil Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) Gydsyniad Brenhinol ar 1 Mehefin 2020, gan ddod yn Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020.

Mae i'r Ddeddf bedwar amcan allweddol:

- Cryfhau llawer ar y ddyletswydd ansawdd gyfredol sydd ar gyrff y GIG, gan estyn y ddyletswydd i Weinidogion Cymru;
- Cyflwyno dyletswydd gonestrwydd ar gyrff y GIG yng Nghymru (gan gynnwys darparwyr gofal sylfaenol), gan ei gwneud yn ofynnol iddynt fod yn agored ac yn onest gyda chleifion a defnyddwyr gwasanaethau

cyn gynted ag y byddant yn dod yn ymwybodol bod pethau wedi (neu o bosibl wedi) mynd o'u lle o ran eu gofal neu driniaeth;

- Disodli'r Cynghorau Iechyd Cymuned â Chorff Llais y Dinesydd Cymru Gyfan i gynrychioli barn dinasyddion ledled iechyd a gofal cymdeithasol; a
- Phenodi Is-gadeiryddion i Ymddiriedolaethau'r GIG er mwyn eu cysoni â Byrddau Iechyd.

Y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol yng Nghymru – adeg ei benodi ym mis Rhagfyr 2018, ymrwymodd y Prif Weinidog i ddechrau Rhan 1, Adrannau 1-3 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010, sy'n cyfeirio at y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol yng Nghymru.

Y bwriad yw bod y Ddyletswydd a roir ar Gyrrff Cyhoeddus yn annog gwell prosesau gwneud penderfyniadau, ac, yn y pen draw, yn arwain at well canlyniadau i'r rhai sydd dan anfantais economaidd-gymdeithasol. Mae yna ganllawiau ar gael sydd wedi'u hanelu at aelodau Byrddau a Phwyllgorau (Gweithredol ac Anweithredol), rheolwyr prosiectau, ac arweinwyr caffael a strategaeth.

Yn gynnar ym mis Gorffennaf 2020, cyhoeddodd y Prif Weinidog y byddai'r Ddyletswydd yn dod i rym ar 31 Mawrth 2021.

DADANSODDIAD O BERFFORMIAD

Roedd y newid i'r ffin, y cyfeiriwyd ato'n gynharach yn yr adroddiad, ac ymateb y Bwrdd Iechyd i bandemig COVID-19 (Mawrth 2020 ymlaen), wedi golygu bod adrodd ar berfformiad yn eithriadol o heriol. O ganlyniad i'r ymateb i COVID-19, penderfynodd Llywodraeth Cymru, ar y cyd â'r Byrddau Iechyd, y byddid yn adrodd ar y cyfnod naw mis o 1 Ebrill 2019-31 Rhagfyr 2019 yn unig, gyda naratif priodol i:

- 1) darparu trosolwg o berfformiad ar gyfer Chwarter 4 (h.y. 1 Ionawr 2020 hyd at ddiwedd mis Mawrth 2020) a,
- 2) darparu cyd-destun ar gyfer Chwarteri 1-3.

Yn anffodus, oherwydd yr heriau hyn, nid yw rhai mesurau perfformiad ar gael; lle bo hyn yn wir, mae naratif, unwaith eto a lle y bo'n briodol, wedi cael ei ddarparu.

Mae saethau tueddiad wedi cael eu priodoli i bob maes, ac mae crynodeb ar gael ar y dudalen nesaf. Mae'r saeth tueddiad briodol hefyd wedi cael ei gosod yn adran pob maes unigol eleni, a hynny er mwyn hwyluso'r darllen a'r ddealltwriaeth.

Cerdyn Sgorio Cryno

Cwm Taf Morgannwg UHB	Improved performance	Sustained performance	Decline in performance	Performance summary	Targets achieved*
STAYING HEALTHY: People in Wales are well informed and supported to manage their own physical and mental health	4 measures	0 measures	0 measures	↑	1 measure
SAFE CARE: People in Wales are protected from harm and supported to protect themselves from known harm	4 measures	0 measures	5 measures	↓	1 measure
INDIVIDUAL CARE: People in Wales are treated as individuals with their own needs and responsibilities	2 measures	0 measures	3 measures	↓	1 measure
OUR STAFF AND RESOURCES: People in Wales can find information about how their NHS is resourced and make careful use of them	2 measures	0 measures	3 measures	↓	
TIMELY CARE: People in Wales have timely access to services based on clinical need and are actively involved in decisions about their care	6 measures	1 measure	18 measures	↓	5 measures
EFFECTIVE CARE: People in Wales receive the right care and support as locally as possible and are enabled to contribute to making that care successful	4 measures	0 measures	3 measures	↑	
DIGNIFIED CARE: People in Wales are treated with dignity and respect and treat others the same	0 measures	0 measures	1 measure	↓	
<i>Note: This scorecard relates to the April to December 2019 period.</i>					
SUMMARY	22 measures	1 measure	33 measures	↓	8 measures

*Relates to those measures with an absolute monthly / quarterly target for December 2019 / quarter 3 2019/20.

Crynodeb o Berfformiad yn ôl Maes ar gyfer 2019-2020

CADW’N IACH – rwy’n cael digon o wybodaeth, ac yn cael cymorth i reoli fy iechyd corfforol a meddyliol fy hun

CTM - Staying Healthy				
	3 Quarter Trends			
	Q1 2019/20	Q2 2019/20	Q3 2019/20	Trend
% of children who received 2 doses of the MMR vaccine by age 5	91.7%	90.8%	93.4%	↑
% of children who received 3 doses of the hexavalent '6 in 1' vaccine by age 1	96.9%	97.1%	97.2%	↑
% children 10 days old who accessed 10-14 days health visitor component of Healthy Child Wales Programme	93.9%	95.5%	96.1%	↑
European age standardised rate of alcohol attributed hospital admissions for individuals resident in Wales*	477.4	477.1	399.7	↑

*Taken from April APC refresh

 Achieved in Target Compliance
 Not achieved in Target Compliance

Bu i ni barhau’r gwaith gyda chyd-weithwyr Gofal Sylfaenol ac yn Iechyd Cyhoeddus Cymru, gan helpu i fynd i’r afael â nifer yr achosion o salwch ac afiechyd yn nalgylch BIPCTM. Mae’r salwch a’r afiechyd yn cael eu priodoli i’r ffaith bod yna amddifadedd hysbys yn ardal CTM, ynghyd â phoblogaeth sy’n heneiddio, a hyn oll ar adeg o gyni eithafol i fwyafrif y boblogaeth.

Parhaodd ein cyd-weithwyr yn Iechyd Cyhoeddus Cymru i weithio’n agos gyda’n hysgolion a’n poblogaeth iau gyn-ysgol, sefydliadau’r trydydd sector a sefydliadau eraill i sicrhau iechyd parhaus ein poblogaeth, gyda’r nod o atal derbyniadau i’r ysbyty a thriniaethau yn y dyfodol.

Rhoi’r Gorau i Smygu

Smygu yw’r achos pennaf dros farwolaethau cyn pryd y gellid eu hosgoi. Mae iddo gysylltiad ag amrywiaeth o gyflyrau difrifol sy’n aml yn angheuol, er enghraifft cancer yr ysgyfaint, emffysema a thrawiad ar y galon. Er mwyn gwella iechyd a disgwyliad oes pobl a lleihau’r pwysau ar y GIG, mae disgwyl i fyrddau iechyd annog eu poblogaethau sy’n smygu i fynychu gwasanaeth a ariennir gan y GIG i helpu pobl i roi’r gorau i smygu. Mae tystiolaeth yn dangos bod y smygwyr hynny sy’n mynd ati i roi’r gorau i smygu gan ddefnyddio gwasanaethau i’w helpu (gwasanaethau sydd hefyd yn cynnig cymorth ymddygiadol ac iddo sail tystiolaeth, ynghyd â meddyginiaeth/therapi disodli nicotin) yn fwy tebygol o roi’r gorau iddi na’r rhai sy’n ceisio gwneud heb gymorth.

Yn anffodus, a hynny am y rhesymau a amlinellwyd yn flaenorol yn yr adran hon, nid oes dadansoddiad cymharol o berfformiad ar gael yn achos rhoi’r gorau i ysmygu yn 2019-20.

Fodd bynnag, cafodd offeryn delweddu data rhyngweithiol ar-lein newydd, diweddaedig, ‘Ysmygu yng Nghymru’, ei gyflwyno ym mis Chwefror 2020. Yn dilyn dadansoddi, amlygodd yr offeryn fod marwolaethau a derbyniadau

i'r ysbyty yng Nghymru wedi aros yn gyndyn o ddigyfnewid, gyda chyfraddau'r derbyniadau sy'n cael eu priodoli i smygu yn gyson uwch ymhlith dynion o gymharu â menywod. Mae'n ymddangos bod y cyfraddau ymhlith dynion wedi peidio â gostwng. Fodd bynnag, mae'r cyfraddau ymhlith menywod, yn arbennig y rhai hynny sy'n byw yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig, yn codi.

Y Ffliw

Adroddiad 2018-19 yw'r Adroddiad Blynyddol ar Ffliw Tymhorol diweddaraf. Roedd tymor y ffliw yng Nghymru yn 2018-19 yn llai difrifol na thymor 2017-18. Serch hynny, roedd wedi arwain at faich sylweddol o afiechyd ymhlith poblogaeth Cymru, a phwysau ychwanegol ar wasanaethau gofal iechyd. Roedd yna ostyngiad yn y niferoedd a dderbyniodd frechiad ffliw yn y categorïau 'chwe mis-64 oed' (67.1% wedi derbyn) a '65+' (40% wedi derbyn). Roedd yna hefyd ostyngiad yn niferoedd y gweithwyr gofal iechyd (â chyswllt uniongyrchol â chleifion) a gafodd eu brechu yn ystod y cyfnod adrodd hwn, a hynny er gwaethaf rhaglen frechu flynyddol y Bwrdd Iechyd.

Derbyniadau i'r Ysbyty a Briodolir i Alcohol

Mae yfed mwy na'r canllawiau wythnosol a goryfed yn hynod o gyffredin yng Nghymru. Mae yfed alcohol yn bryder iechyd cyhoeddus sylweddol. Gall achosi bygythiad uniongyrchol i fywyd (e.e. trosedd dreisgar, damwain yfed a gyrru, a gwenwyn alcohol aciwt), ac mae iddo ganlyniadau mwy hirdymor i iechyd, er enghraifft clefyd yr afu, clefyd y galon a chanser. Er mwyn gostwng swm yr alcohol sy'n cael ei yfed, mae camau'n cael eu rhoi ar waith ledled Cymru i leihau'r gallu i gael gafael ar alcohol a'i fforddio (megis cyflwyno Deddf Iechyd y Cyhoedd (Isafbris am Alcohol) (Cymru) 2018, a ddaeth i rym ar 2 Mawrth 2020). Diben hyn yw sicrhau bod pobl yn ymwybodol o effaith niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol, a chefnogi newid ymddygiadol. Mae gwaith hefyd yn cael ei wneud ledled Cymru i roi cymorth i bobl sydd â phroblemau camddefnyddio sylweddau.

Dangosydd o ba un a yw'r mentrau hyn yn cael effaith gadarnhaol ai peidio yw monitro cyfradd safonedig y derbyniadau i'r ysbyty a briodolir i alcohol. Cafodd y mesur hwn ei gyflwyno am y tro cyntaf yn ystod y cyfnod adrodd hwn. O ganlyniad, mae'r data sydd ar gael i gymharu/ddadansoddi yn gyfyngedig adeg ysgrifennu hwn.

Roedd y data ar gyfer tri mis cyntaf y flwyddyn yn dynodi bod yna 4,774.4 o dderbyniadau i'r ysbyty a oedd yn cael eu priodoli i alcohol (cyfradd wedi'i safoni ar oedran Ewrop), gyda gostyngiad parhaus i mewn i chwarteri 2 a 3 i 399.7.

Rhaglen Plant Iach Cymru

O gymharu â 2018-19, roedd yna fymryn o ostyngiad yng nghanran y plant a gymerodd ran yng nghydran ymwelydd iechyd Rhaglen Plant Iach Cymru.

Fodd bynnag, roedd y nifer a gymerodd ran yn y rhaglen wedi parhau'n dda, gyda'r canran a fanteisiodd arni yn 96.1% yn ystod chwarter 3.

Brechu Plant

Mae canran y plant sy'n cael tri dos o'r brechlyn '6 mewn 1' erbyn iddynt gyrraedd un oed wedi aros yn uwch na 95% ers i'r rhaglen gael ei chyflwyno ym mis Medi 2018 (sef y brechlyn '5 mewn 1' cyn hynny). Y canran cydymffurfedd ar gyfer chwarter 3 oedd 97.2%.

Mae canran y plant sy'n cael dau ddos o'r brechlyn MMR erbyn iddynt gyrraedd eu pump oed wedi aros yn uwch na 90% ers dechrau 2018. Roedd y cydymffurfedd ar ddiwedd chwarter 3 yn 93.4%.

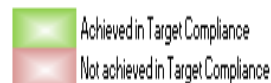
Mae'r rhaglenni brechu wedi parhau trwy gydol pandemig COVID-19. Fodd bynnag, rhagwelir, er nad oes tystiolaeth ar gael ar gyfer hynny, y bydd nifer y rhai a fydd yn manteisio ar y rhaglen yn gostwng wrth i unigolion a rhieni gadw at y "cyfyngiadau symud" a pheidio â mynd i feddygfeydd ac ysbytai oherwydd y risg o gael eu heintio.

**GOFAL DIOGEL – rwy'n cael fy amddiffyn rhag niwed
ac yn fy amddiffyn fy hun rhag niwed hysbys**

CTM - Safe Care											
	9 Month Trends										
	Apr-19	May-19	Jun-19	Jul-19	Aug-19	Sep-19	Oct-19	Nov-19	Dec-19	Trend	
Of the Serious Incidents due for assurance within the month, % which assured in agreed timescales*	28.0%	23.5%	0.0%	8.3%	17.4%	9.1%	14.3%	33.3%	28.6%	↑	
Number of new Never Events*	0	0	0	0	1	0	0	2	0	↓	
% of in-patients who have received 'Sepsis Six' first hour care bundle within 1 hour of positive screening	82.1%	72.7%	66.7%	48.8%	50.0%	52.3%	53.6%	60.5%	58.1%	↓	
% ED patients who have received 'Sepsis Six' first hour care bundle within 1 hour of positive screening	67.7%	62.7%	78.6%	72.9%	62.5%	69.2%	76.5%	71.0%	77.8%	↑	
	3 Quarter Trends										
	Q1 2019/20	Q2 2019/20	Q3 2019/20	Trend							
Opioid average daily quantities per 1,000 patients	5,123.20	5,198.08	5,156.77	↓							
Number of patients aged 65+ prescribed an antipsychotic	1,431	1,443	1,438	↓							
Total antibacterial items per 1,000 STAR-PU's	302.78	290.07	345.15	↓							
Fluoroquinolones, Cephalosporins, Clindamycin & Co-amoxiclav per 1,000 patients	15.86	15.60	15.83	↑							
Number of Patient Safety Solutions Wales Alerts & Notices not assured within the agreed timescales	2	1	1	↑							

*Data as at 23/04/20

Diogelwch cleifion ac ansawdd gofal

Mae gan y Bwrdd Iechyd gyfraddau uchel o ran digwyddiadau sy'n cael eu hadrodd, er bod mwyafswm y digwyddiadau ynghylch diogelwch cleifion yr adroddir amdanynt yn arwain at ddim niwed neu niwed isel. Mae BIPCTM yn parhau i annog pobl i adrodd am ddigwyddiadau, ni waeth pa mor ddifrifol ydynt. Gwaetha'r modd, dosbarthwyd tri digwyddiad rhwng misoedd Ebrill a Rhagfyr 2019 yn ddigwyddiadau "byth", un ohonynt ym mis Awst a dau ym mis Tachwedd.

Fel ag mewn blynyddoedd blaenorol, Llithro, Baglu a Chwyrmpo a Niwed Pwyso oedd y ddau gategori o ddigwyddiadau yr adroddwyd amdanynt fwyaf, gyda'r nifer uchaf o gwympiadau yn digwydd yn y gwasanaeth gofal iechyd meddwl i bobl hŷn ac mewn ysbytai cymuned. Ni chafwyd fawr ddim gwahaniaeth yn nifer y digwyddiadau niwed pwyso ledled tri safle ysbyty aciwt BIPCTM. Adroddodd Ysbyty'r Tywysog Siarl am 127 o achosion, Ysbyty Brenhinol Gwent 112, ac Ysbyty Tywysoges Cymru 107.

Mae Llywodraeth Cymru yn gorfodi byrddau iechyd, trwy rybuddion a hysbysiadau ar hyd y flwyddyn, i gadw at Ddatrysiadau Diogelwch Cleifion priodol a'u rhoi ar waith.

Ar y cyfan, dywedodd cleifion fod eu profiad o BIPCTM yn dda eleni – cafwyd 73% o ymatebion cadarnhaol.

Sepsis

Mae sepsis yn adwaith i haint, mae'n bygwth bywyd, ac mae'n digwydd pan fo eich system imiwnedd yn goradweithio i haint. Amcangyfrifir bod yna dros 30,000 o achosion o sepsis difrifol yn y Deyrnas Unedig bob blwyddyn. Mae BIPCTM yn adrodd yn fisol i Lywodraeth Cymru ar gydymffurfedd â'r mesurau sepsis. Roedd perfformiad yn y maes hwn ar gyfer mis Rhagfyr 2019, o gymharu â'r targed ar gyfer triniaeth bwndel sepsis 1 awr, yn rhoi cydymffurfedd o 58.1% yn achos cleifion mewnol a 77.8% ar gyfer cleifion yn yr Adrannau Argyfwng. Mae'r gwaith hwn yn cael ei arwain gan y timau allgymorth ym mhob safle sy'n darparu gwasanaeth 24/7 ar y tri safle aciwt. Bydd gwaith pellach ynghylch sepsis yn parhau i mewn i'r flwyddyn nesaf er mwyn gwella ein cydymffurfedd ac, yn y pen draw, ansawdd bywyd ein cleifion.

Heintiau a Gafwyd yn yr Ysbyty

Roedd y cyfraddau gostyngol disgwylidiedig ar gyfer 2019-20 wedi'u gosod ar 67 fesul 100,000 o'r boblogaeth ar gyfer *E.coli*, 20 fesul 100,000 ar gyfer *S.aureus*, a 21 fesul 100,000 ar gyfer *C.difficile*. Gwnaeth y Bwrdd Iechyd gynnydd da eto eleni, gydag *E.coli* ac *S.aureus* ar lefelau is o gymharu â'r un cyfnod y llynedd. Yn achos *C.difficile*, adroddodd BIPCTM am gyfradd uwch na'r llynedd.

Fodd bynnag, er gwaethaf y gwelliannau a wnaed, nid oeddem wedi llwyddo i gyrraedd y targedau a osodwyd, ac roedd hyn yn wir hefyd yn y pum prif fwrdd iechyd aciwt ledled Cymru. Mae gan BIPCTM gamau gweithredu ar waith er mwyn mynd ati yn ystod 2020-21 i leihau rhagor ar niferoedd yr heintiau a geir mewn ysbytai ar ein safleoedd.

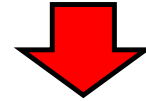
Rhagnodi

Mae gan BIPCTM y cyfraddau uchaf yng Nghymru o ran rhagnodi cyffuriau gwrthficrobaidd mewn gofal sylfaenol. Fodd bynnag, mae canllawiau rhagnodi wedi cael eu cyflwyno i wella'r dewis o gyffuriau gwrthficrobaidd sy'n cael eu rhagnodi, ac mae hyn wedi arwain at welliant. Amlygodd dadansoddiad o'r data ostyngiad yng nghyfaint y rhagnodi yn achos gwrthfotigau, ac yn benodol yn achos gwrthfotigau sbectrum eang. BIPCTM hefyd sydd â'r cyfeintiau rhagnodi uchaf yng Nghymru o ran NSAIDau (cyffuriau gwrthlidiol). Fodd

bynnag, wedi dweud hynny, mae i'r dewis o NSAIDau a ragnodir gydymffurfedd uchel â chanllawiau cyfredol.

Ar y cyfan, roedd cyfanswm cyfeintiau (lefel briodol) pob meddyginiaeth a ragnodwyd yn parhau i fod yn gyson o fis i fis yn achos pob meddyginiaeth/cyffur a roddwyd.

GOFAL UNIGOL – rwy’n cael fy nhrin fel unigolyn sydd â'i anghenion a'i gyfrifoldebau ei hun

CTM - Individual Care										
	9 Month Trends									
	Apr-19	May-19	Jun-19	Jul-19	Aug-19	Sep-19	Oct-19	Nov-19	Dec-19	Trend
% of HB residents in receipt of secondary MH services (all ages) who have a valid CTP	88.5%	88.2%	89.7%	89.4%	90.2%	91.6%	89.1%	89.7%	87.1%	↓
% of HB residents sent their outcome assessment report within 10 working days after assessment	66.7%	100.0%	100.0%	75.0%	-	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	↑
	3 Quarter Trends									
	Q1 2019/20	Q2 2019/20	Q3 2019/20	Trend						
Number of calls to the MH helpline CALL by Welsh residents per 100,000 of population	32.3	57.7	54.4	↓						
Number of calls to the Wales dementia helpline by Welsh residents per 100,000 of population (age 40+)	2.6	4.4	3.1	↑						
Number of calls to the DAN 24/7 helpline by Welsh residents per 100,000 of population	39.1	37.7	30.1	↓						

 Achieved in Target Compliance
 Not achieved in Target Compliance

Mae'r Bwrdd Iechyd yn ymrwymedig i ddarparu'r gofal gorau ar gyfer ei gleifion, gan eu trin fel unigolion a phartneriaid cydradd mewn unrhyw benderfyniadau a wneir am eu triniaeth.

Llinellau Cymorth

Yn anffodus, yn ystod y cyfnod adrodd gwelwyd gostyngiad ym mherfformiad y llinellau cymorth i gleifion yng Nghymru. Mae sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol amrywiol yn cyfrannu at y gwaith o hyrwyddo'r tair llinell cymorth hyn, sef Iechyd Meddwl (CALL), Dementia, a Chyffuriau/Alcohol (DAN), a all olygu bod adrodd ar berfformiad yn heriol. Wrth symud i mewn i'r cyfnod adrodd nesaf, bydd adrodd ar berfformiad y llinellau cymorth yn cael ei adolygu, gan felly alluogi i waith adrodd mwy manwl fod ar gael.

Iechyd Meddwl

Ym mis Rhagfyr 2019, gwellodd canran yr asesiadau iechyd meddwl a wnaed cyn pen 28 niwrnod ar gyfer y preswylwyr hynny yn BIPCTM a oedd yn cael gwasanaethau iechyd meddwl, a hynny o 56.8% ym mis Tachwedd

i 68.3% ym mis Rhagfyr. Yn anffodus, ym mis Rhagfyr disgynnodd canran y preswylwyr a oedd â Chynllun Triniaeth Gofal wedi'i gwblhau cyn pen mis penodol, a hynny i 87.1%, o gymharu â 89.7% ym mis Tachwedd. Fodd bynnag, roedd canran y preswylwyr a oedd â chopi o'r adroddiad ar ganlyniad eu hasesiad, a hynny cyn pen 10 niwrnod gwaith ar ôl yr asesiad, wedi parhau ar 100% am y pedwerydd mis yn olynol.

Iechyd Meddwl Plant (CAMHS)

Mae perfformiad BIPCTM mewn perthynas â'r Gwasanaethau Iechyd Meddwl i blant wedi bod yn dda yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf. Roedd y perfformiad yn achos PCAMHS (iechyd meddwl plant sylfaenol) ar 31 Mawrth 2020 yn 144 o gleifion yn aros i gael eu gweld, gyda 58 o gleifion yn aros dros bedair wythnos, a'r amser aros cyfartalog yn bedair wythnos. Yn achos SCAMHS (iechyd meddwl plant gofal arbenigol), roedd 96 o gleifion yn aros i gael eu gweld, gyda 24 ohonynt wedi bod yn aros am dros bedair wythnos. Roedd yr amser aros cyfartalog yn dair wythnos, a'r arhosiad hiraf yn wyth wythnos.

EIN STAFF A'N HADNODDAU – gallaf ddod o hyd i wybodaeth am y modd y mae'r GIG yn agored ac yn dryloyw ynghylch ei ddefnydd o adnoddau, a gallaf wneud defnydd gofalus o'r wybodaeth

CTM - Our Staff & Resources										
	9 Month Trends									
	Apr-19	May-19	Jun-19	Jul-19	Aug-19	Sep-19	Oct-19	Nov-19	Dec-19	Trend
% of headcount who have had a PDR/medical appraisal in previous 12 months	74.6%	72.2%	71.3%	62.3%	65.7%	64.4%	64.3%	64.0%	64.7%	↓
% compliance for all completed Level 1 competencies within Core Skills & Training Framework	76.2%	76.1%	75.6%	76.1%	75.7%	76.0%	76.3%	76.8%	76.9%	↑
% staff sickness absence (rolling 12 months)	5.87%	5.89%	5.93%	5.92%	5.89%	5.88%	6.02%	6.05%	6.14%	↓
	3 Quarter Trends									
	Q1 2019/20	Q2 2019/20	Q3 2019/20	Trend						
% adult dental patients in the HB pop re-attending NHS primary dental care between 6 & 9 mths	23.2%	22.3%	23.3%	↓						
% of critical care bed days lost to delayed transfer of care (ICNARC definition)	35.8%	32.4%	20.9%	↑						

 Achieved in Target Compliance
 Not achieved in Target Compliance

Ein Staff

Gostyngodd y cydymffurfedd eleni yn achos nifer y staff anfeddygol sydd wedi cael adolygiad personol, a nifer y staff meddygol sydd wedi cael arfarniad. Fodd bynnag, am bedwar mis olaf y flwyddyn galendr parhaodd y cydymffurfedd yn gyson oddeutu 64%.

Yn achos hyfforddiant gorfodol lefel 1 i staff craidd, parhaodd y cydymffurfedd o gwmpas 76% ar gyfer pedwar mis olaf y flwyddyn, tan ddiwedd mis Rhagfyr 2019.

Roedd y lefelau absenoldeb oherwydd salwch ymhlith staff yn 6.14% ddiwedd mis Mawrth 2020, ond, ar ddechrau'r flwyddyn, roedd yr absenoldeb oherwydd salwch yn 5.87%.

Ein Hadnoddau

Yn achos y cleifion deintyddol ym mhoblogaeth y Bwrdd Iechyd sy'n oedolion, prin fu'r newid eleni yn y canran a ddychwelodd am driniaeth gofal deintyddol sylfaenol cyn pen 6-12 mis; parhaodd y canran yn isel, gyda'r cydymffurfedd yn 23.3% ar gyfer chwarter 3.

Gwelwyd tuedd ar i lawr bositif mewn perthynas â chanran y gwelyau gofal critigol a gollwyd o ganlyniad i'r anallu i drosglwyddo cleifion, h.y. oedi wrth drosglwyddo gofal.

GOFAL EFFEITHIOL – rwy'n cael y gofal a'r cymorth cywir, a hynny mor lleol â phosibl, ac rwy'n cyfrannu at wneud y gofal hwnnw yn un llwyddiannus

CTM - Effective Care										
	9 Month Trends									
	Apr-19	May-19	Jun-19	Jul-19	Aug-19	Sep-19	Oct-19	Nov-19	Dec-19	Trend
Crude hospital mortality (<= 74 years of age) rolling 12 months ending*	0.98%	0.98%	0.98%	0.96%	0.98%	0.98%	0.99%	0.99%	0.98%	↓
% of episodes clinically coded within one reporting month post episode discharge end date	48.8%	49.9%	54.7%	72.6%	89.7%	87.9%	80.1%	56.5%	53.7%	↑
% comp of completed level 11G (Wales) training element of Core Skills & Training Framework	70.8%	72.1%	74.4%	74.4%	74.1%	73.3%	72.9%	72.6%	73.0%	↑
Number of health board non mental health DTtoC	51	38	43	49	60	52	67	70	77	↓
Number of health board mental health DTtoC	11	13	16	11	11	8	4	6	6	↑
% universal mortality reviews undertaken within 28 days of a death	92.6%	82.1%	76.9%	85.2%	85.4%	89.4%	87.9%	76.7%	61.7%	↓
	3 Quarter Trends									
	Q1 2019/20	Q2 2019/20	Q3 2019/20	Trend						
All new medicines must be made available no later than 2 months after NICE and AWMSC appraisals	98.4%	98.5%	98.6%	↑						

*Taken from April CHKS refresh

Marwolaethau

Parhaodd data bras marwolaethau yn gyson eleni, oddeutu 0.98%. Mae'r oedi wrth adrodd am ganlyniadau yn effaith sy'n deillio o'r modd y cesglir data marwolaethau gan y cofrestrydd. Mae'r ddwy gyfradd yn uwch na chyfraddau cymheiriaid yng Nghymru.

Disgynnodd canran yr adolygiadau cyffredinol o farwolaethau a gynhelir cyn pen 28 niwrnod i farwolaeth i 61.7% ym mis Rhagfyr 2019. Deilliodd hyn o gynnydd yn nifer y marwolaethau ar y pryd, a hefyd bwysau'r gaeaf. Mae dadansoddiadau o'r tueddiadau cyfredol mewn marwolaethau ac, yn bwysig, y dysgu o adolygiadau o farwolaethau, yn cael eu hadrodd i Bwyllgor Ansawdd a Diogelwch y Bwrdd, er ystyriaeth a chymau gweithredu priodol. Eleni, rhoddwyd cynlluniau ar waith i ddatblygu modiwl marwolaethau ein hofferyn adrodd ar gwynion a digwyddiadau. Mae gwaith ar hyn yn parhau, a hynny ar y cyd â chyd-weithwyr ymhlith yr Arholwyr Meddygol Cenedlaethol.

Codio Clinigol

Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, h.y. mis Ebrill i ddiwedd mis Rhagfyr 2019, roedd canran y cyfnodau (118,278) y rhoddwyd cod iddynt yn 79.6%.

Mae'r targed codio misol o 95% ar gyfer nifer y cyfnodau gofal y rhoir cod iddynt cyn pen mis yn cael ei fodloni gan y tîm yn Ysbyty Tywysoges Cymru, lle mae yno weithlu sefydledig o staff codio cymwys. Mae'r timau yn Ysbyty Brenhinol Gwent ac Ysbyty'r Tywysog Siarl yn cynnwys mwy o hyfforddeion codio, sydd, fel arfer, yn codio llai o gyfnodau gofal yr wythnos. Fodd

bynnag, mae'r timau'n cydweithio i wneud y gwelliannau angenrheidiol i fodloni'r targed misol ledled y Bwrdd Iechyd cyfan.

Roedd canlyniadau cyffredinol archwiliad codio clinigol 2018-19 wedi cadarnhau bod yr adran wedi cyflawni'n uwch na'r cywirdeb argymelledig ar gyfer codio diagnosis sylfaenol, diagnosis eilaidd, triniaeth sylfaenol a thriniaeth eilaidd. Ers yr archwiliad, rydym wedi gweld cynnydd o 0.82% yn ansawdd cyffredinol y data sy'n cael eu codio, fel y'u mesurir gan sgorau Mesur Cywirdeb Codio Clinigol Llywodraeth Cymru.

Nid yw COVID-19 wedi achosi niwed sylweddol i'r sefyllfa godio. Gwnaed penderfyniad i roi blaenoriaeth i godio cleifion COVID-19 ymadawedig er mwyn cynorthwyo'r broses o gofnodi marwolaethau yn gywir yn ystod y cyfnod.

Oedi wrth Drosglwyddo Gofal

Ym mis Rhagfyr 2019, bu oedi yn achos chwe chlaf iechyd meddwl. BIPCTM yw un o'r sefydliadau sy'n perfformio orau yn hyn o beth. Er bod cynnydd wedi bod yn ystod y cyfnod o naw mis yn nifer y cleifion a brofodd oedi wrth drosglwyddo gofal, a hynny'n arbennig mewn gwasanaethau nad ydynt yn rhai iechyd meddwl, mae hwn yn ddarlun cyffredin ledled Cymru. Ers hynny, cafwyd ymdrechion ar y cyd i ryddhau gwelyau mewn ysbytai, a chanolbwyntiwyd ar hyn yn arbennig ym mis Mawrth, yn dilyn misoedd y gaeaf, a chyn i COVID-19 daro.

Ar gyfer Oedi wrth Drosglwyddo Gofal yn achos gofal critigol, gweler y Parth: Ein Staff a'n Hadnoddau ar dudalen 26.

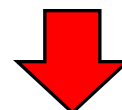
Argaeledd Moddion

Roedd ein cydymffurfedd o ran sicrhau bod yr holl foddion newydd ar gael dim hwyrach na deufis wedi arfarniad NICE ac AWMMSG yn dda, fel a ganlyn: Chwarter 1 – 98.4%, Chwarter 2 – 98.5% a Chwarter 3 – 98.6%.

Hyfforddiant Llywodraethu Gwybodaeth Lefel 1

Eleni, cynhaliwyd lefel cydymffurfedd a oedd oddeutu 74-75% mewn perthynas â hyfforddiant i staff ar lywodraethu gwybodaeth.

GOFAL GYDAG URDDAS – rwy'n cael fy nhrin ag urddas a pharch, ac yn trin eraill yn yr un modd

CTM - Dignified Care				
	3 Quarter Trends			
	Q1 2019/20	Q2 2019/20	Q3 2019/20	Trend
% complaints that had final reply (Reg 24)/interim reply (Reg 26) <30 working days of concern received	67.6%	50.7%	48.6%	↓

 Achieved in Target Compliance
 Not achieved in Target Compliance

Nifer y triniaethau a ohiriwyd

Mae gohirio llawdriniaethau am resymau anghlinigol yn gwastraffu adnoddau gan na fydd y slotiau yn y theatrau yn cael eu defnyddio; bydd hefyd yn ofynnol aildrefnu derbyniadau cleifion, sy'n gallu achosi gofid ac anghyfleustra i'r claf. Mae BIPCTM yn parhau'n ymrwymedig i leihau nifer y triniaethau sy'n cael eu gohirio, i ddeall y rhesymau dros ohirio triniaethau, ac i roi camau gweithredu ar waith i leihau digwyddiadau yn y dyfodol.

Roedd nifer cyfartalog y gohiriadau fesul mis (sef nifer y triniaethau a ohiriwyd naill ai ar y diwrnod neu'r diwrnod cynt am resymau anghlinigol, gan gynnwys cleifion yn canslo) ar gyfer y cyfnod adrodd yn 388. Roedd hyn yn gynnydd ar y flwyddyn flaenorol. Roedd nifer uchaf y gohiriadau misol wedi digwydd ym mis Ionawr, o ganlyniad i bwysau'r gaeaf, ac ym mis Mawrth, o ganlyniad, yn bennaf, i COVID-19.

Pryderon

Er bod GIG Cymru yn anelu at ddarparu'r gorau o ran gofal a thriniaeth, gall pethau fynd o chwith weithiau. Rydym yn ymrwymedig i ddatrys pryderon ar unwaith, ac yn anelu at ymateb cyn pen 30 niwrnod gwaith i bryder yn dod i law. Yn achos pryderon mwy cymhleth, anfonir ateb dros dro sy'n egluro pam y gallai ymateb gymryd rhagor o amser. Yn anffodus, yn ystod y cyfnod adrodd, bu i berfformiad BIPCTM ostwng yn eithaf sylweddol mewn perthynas ag ymateb i gŵynion cyn pen 30 niwrnod. Rydym wedi rhoi cynllun gwella ar waith, ac mae hwn yn cael ei fonitro'n wythnosol. Yn ogystal â hyn, mae Polisi Pryderon diwygiedig wedi cael ei ddrafftio, ac mae'n mynd trwy'r broses o gael ei gymeradwyo ar hyn o bryd.

Daeth 97 o gŵynion i law ym mis Rhagfyr 2020, a chawsant eu rheoli dan 'Gweithio i Wella'. Hefyd, aethpwyd i'r afael â 252 o gŵynion trwy gyfrwng Datrysiaid Cynnar. Gwelwyd gostyngiad yn nifer y cwynion ym misoedd Tachwedd a Rhagfyr 2019; yn fwy arwyddocaol, roedd yna ostyngiad yn nifer y cwynion mewn perthynas â materion oedi, derbyn a rhyddhau cleifion. O ran bodloni'r amser ymateb ar gyfer cwynion, sef cyn pen 30 diwrnod, y gyfradd ar gyfer mis Tachwedd oedd 67%, a mis Rhagfyr 70%.

GOFAL AMSEROL – rwy'n cael mynediad amserol i wasanaethau yn seiliedig ar angen clinigol, ac rwy'n cymryd rhan lawn yn y penderfyniadau

CTM - Timely Care

	9 Month Trends									
	Apr-19	May-19	Jun-19	Jul-19	Aug-19	Sep-19	Oct-19	Nov-19	Dec-19	Trend
% survival within 30 days of an emergency admission for a hip fracture***	74.1%	69.4%	73.3%	66.1%	85.2%	62.7%	64.0%	80.5%	75.0%	↑
% of OOH/111 patients prioritised as P1CH that started assessment <1hr of call being answered	90.8%	94.0%	90.2%	87.9%	91.6%	93.2%	92.7%	89.9%	91.2%	↓
% of OOH/111 patients prioritised as P1F2F seen <1hr following assessment	45.5%	50.0%	52.9%	80.0%	84.6%	66.7%	82.4%	81.0%	53.1%	↑
% of patients waiting less than 26 weeks for treatment	89.1%	87.7%	87.9%	88.1%	85.8%	84.7%	84.8%	84.6%	83.0%	↓
Number of patients waiting more than 36 weeks for treatment	1,128	1,520	1,676	2,114	2,940	2,985	3,503	3,839	4,355	↓
Number of patients waiting more than 8 weeks for a specified diagnostic	61	151	125	826	1,181	959	855	1,063	1,479	↓
Number of patients waiting more than 14 weeks for a specified therapy	0	0	3	13	25	37	57	44	1	↓
Number of patients waiting for a follow-up outpatient appointment	114,420	106,659	105,798	108,177	107,739	115,138	114,886	115,272	114,610	↓
Number of patients waiting for a follow-up outpatient appointment who are delayed by over 100%	22,626	19,379	18,359	19,644	19,257	20,570	20,274	19,863	20,297	↑
% compliance with stroke QIM Direct admission to an acute stroke unit (<4 hrs)*	31.0%	40.3%	35.5%	31.3%	32.5%	23.1%	32.2%	19.5%	24.6%	↓
Assessed by a stroke consultant (<24 hours)**	62.9%	67.9%	68.8%	69.4%	69.0%	63.3%	66.3%	63.9%	42.4%	↓
Patients receiving the required minutes for SALT	36.2%	35.5%	36.6%	35.2%	31.7%	31.1%	43.9%	48.0%	48.1%	↑
% of emergency responses to red calls arriving within 8 mins	70.8%	70.6%	70.0%	66.4%	65.9%	68.1%	67.1%	58.2%	55.7%	↓
Number ambulance handovers over one hour	391	312	256	255	357	329	407	419	465	↓
% of patients spend < 4 hours in emergency care from arrival until admit, transfer or discharge	73.6%	77.9%	79.0%	77.6%	76.8%	73.0%	72.4%	73.5%	70.4%	↓
Number of patients spent >=12 hrs in emergency care from arrival until admit, transfer or discharge	941	843	607	724	716	998	1,018	1,110	1,158	↓
% newly diagnosed with cancer, not via urgent route, started def treat within 31 days of diagnosis	98.3%	95.0%	93.6%	99.0%	97.8%	95.2%	94.0%	92.8%	98.4%	↓
% newly diagnosed with cancer, via urgent suspect route, started def treat within 62 days of referral	83.3%	71.6%	82.1%	83.3%	79.8%	74.2%	72.6%	71.6%	73.9%	↓
% of patients starting first definitive cancer treatment within 62 days from point of suspicion	66.0%	60.6%	64.5%	71.6%	73.8%	73.6%	67.6%	67.0%	68.0%	↑
% of MH assessments undertaken within 28 days from the date of receipt of referral	61.0%	56.1%	77.1%	73.1%	65.7%	67.7%	71.0%	56.8%	68.3%	↑
% of therapeutic interventions started within 28 days following an assessment by LPMHSS	94.4%	95.1%	91.4%	90.2%	92.8%	88.9%	87.9%	91.8%	94.8%	↓
% of patients waiting less than 26wks to start a psychological therapy	86.5%	86.5%	90.7%	88.6%	88.3%	83.9%	80.3%	79.6%	80.1%	↓
% of children/young people waiting less than 26 wks to start ADHD or ASD neurodevelopment assessment	72.0%	69.5%	67.4%	67.5%	66.5%	66.9%	65.6%	70.2%	65.5%	↓
% R1 ophthalmology patients waiting within target date or within 25% beyond target date for an OP appointment	62.9%	63.1%	62.2%	60.9%	57.2%	56.8%	58.7%	58.7%	56.1%	↓
	3 Quarter Trends									
	Q1 2019/20	Q2 2019/20	Q3 2019/20	Trend						
% of qualifying patients who first had contact with an IMHA within 5 working days of their request	100.0%	100.0%	100.0%	→						

*Target used is the SSNAP Oct-19 to Dec-19 UK average of 53.3%

**Target used is the SSNAP Oct-19 to Dec-19 UK average of 84.1%

***Taken from April CHKS refresh

Achieved in Target Compliance
 Not achieved in Target Compliance

Amseroedd Aros

Er bod y sefydliad a oedd yn rhagflaenydd i BIPCTM wedi bodloni ei darged o ran rhestrau aros ar gyfer y flwyddyn 2018-19, mae nifer y cleifion ar ein rhestrau aros ar gyfer y cyfnod adrodd hwn wedi cynyddu o ganlyniad i'r newid yn y ffin, gan olygu bod y bwrdd yn gyfrifol am tua 140,000 yn rhagor o gleifion (gyda chyfanswm o tua 22,000 o gleifion yn aros am driniaeth).

Ddiwedd mis Rhagfyr 2019, roedd yna 4,355 o gleifion yn aros am driniaeth (ac wedi aros am dros 36 o wythnosau), ac roedd 997 o'r cleifion hyn wedi aros am fwy na 52 o wythnosau. Er gwaethaf rhoi cynllun gweithredu ar waith ar 31 Mawrth 2019 i leihau niferoedd y cleifion a oedd yn aros, cafodd pandemig COVID-19 effaith sylweddol ar y cynllun.

Cynghorwyd pob bwrdd iechyd yng Nghymru i atal pob apwyntiad claf allanol a derbyniad llawfeddygol nad oeddent yn rhai brys, ond i sicrhau mynediad ar gyfer triniaethau argyfwng a brys. Rhoddwyd y camau hyn ar waith er mwyn amddiffyn ein cymunedau, a chaniatáu i wasanaethau a gwelyau gael eu hailddyrannu a staff gael eu hadleoli a'u hailhyfforddi mewn meysydd â blaenoriaeth, i ymdopi â'r pandemig. O ganlyniad, ddiwedd mis Mawrth 2020, roedd 4,504 o gleifion yn aros am driniaeth (a hynny ers dros 36 o wythnosau), ac roedd 1,543 ohonynt wedi bod yn aros ers dros 52 o wythnosau. Roedd yna hefyd 1,810 o gleifion yn aros am driniaethau diagnostig.

Mae cynllunio ar gyfer adfer, yn ystod ac ar ôl COVID-19, bellach yn flaenoriaeth wrth symud ymlaen i 2020-21, a gwneir hynny ar y cyd â chydweithwyr yn GIG Cymru, y trydydd sector a Llywodraeth Cymru. Rhoddir gwybod i bob claf sy'n aros am driniaeth am y cynnydd o ran ei ofal unigol.

Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys

Er nad oedd hwn yn aeaf arbennig o galed, roedd amseroedd aros yr Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys yn rhai heriol eto yn 2019-20. Ym

mis Rhagfyr 2019, bu i ni gyrraedd 70.2% mewn perthynas â'r targed pedair awr, sef y lefel isaf yn ystod y flwyddyn. Yn anffodus, arhosodd 1,167 o gleifion am dros 12 awr.

Rhoddodd Llywodraeth San Steffan y cyfyngiadau symud ar waith i gynnal pandemig COVID-19 ac atal y GIG rhag cael ei lethu. Arweiniodd hyn at ostyngiad sylweddol yn nifer y rhai a

aeth i Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys yn ystod misoedd Mawrth ac Ebrill 2020 (gostyngiad a oedd yn agos at 50% rai dyddiau), gan ogwyddo'r ffigurau o ran cydymffurfio â pherfformiad.

Ymddangosai'n debygol bod COVID-19 wedi arwain at gleifion gwael yn peidio â mynd i Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys. Yn ôl tystiolaeth anecdotaidd, roedd yn bosibl nad oedd cleifion strôc a chleifion â chyflyrau cronig eraill yn mynd i Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys ar y pryd oherwydd eu bod yn ofni cael haint; byddai hyn wedyn yn golygu mewnlifiad posibl yn y galw am wasanaethau hanfodol yn dilyn COVID-19 na fyddent yn gysylltiedig â COVID-19. Ddiwedd mis Ebrill a dechrau mis Mai, gwelwyd cynnydd yn dechrau o ran y niferoedd a oedd yn mynd i Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys.

Amseroedd Ymateb Ambiwllansys

Yn ystod 2019-20, disgynnodd cydymffurfedd BIPCTM o ran ei berfformiad mewn perthynas â galwadau COCH (h.y. amser ymateb o wyth munud), gan arwain at gydymffurfedd o 55.7% ym mis Rhagfyr 2019, ac yna welliant i 65.6% ym mis Chwefror 2020. Y targed ar gyfer y mesur hwn yw 65%. Rydym yn parhau i weithio'n agos gyda Gwasanaeth Ambiwllans Cymru (WAST) i gynnal a gwella'r lefel hon o berfformiad.

Gofal Llygaid

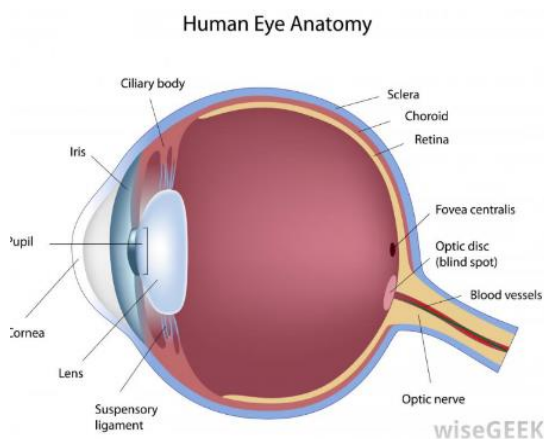
O fis Ebrill 2019, mae canllawiau newydd a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i wasanaethau llygaid ysbytai fod â gweithdrefnau ar waith i sicrhau bod cleifion yn cael eu hasesiadau neu eu

triniaeth gan yr unigolyn mwyaf addas ac o fewn amser clinigol priodol. Mae hyn yn golygu y dylai'r cleifion risg uchel hynny, y mae'n ofynnol iddynt gael eu gweld yn gyflym oherwydd eu cyflwr, brofi llai o oedi. Mae'r mesurau'n seiliedig ar flaenoriaeth a brys y gofal sy'n ofynnol ar gyfer pob claf. Ystyr blaenoriaeth yw'r perygl o niwed sy'n gysylltiedig â chyflwr llygaid y claf os eir heibio dyddiad yr apwyntiad. Brys y gofal yw pa mor fuan y dylai'r claf gael

ei weld o ystyried y cyflwr ar y pryd a/neu'r risg o ddirywiad yn y cyflwr. Mae gennym gynllun gweithredu ar waith sy'n cael ei fonitro'n fanwl. Ar gyfer y cyfnod adrodd, roedd canran y cydymffurfedd â'r mesurau newydd wedi aros yn gyson rhwng 56-58% am y pum mis diwethaf.

Canser

Roedd perfformiad BIPCTM eleni o gymharu â'r targed canser 31 niwrnod (llwybr nad yw'n un brys) yn siomedig gan na lwyddodd i gyflawni'r targed o 98% am fwy na thri o'r naw mis yr adroddwyd amdanynt. Yr oedd yn flwyddyn yr un mor siomedig yn achos y targed canser 62 niwrnod (llwybr brys: targed o 95%): ni chyflawnwyd y targed mewn unrhyw fis yn ystod y cyfnod.

Cyflwynwyd Llwybr Canser Sengl yn gynnar yn 2019, a bu i ni ddechrau adrodd ar berfformiad yn swyddogol i Lywodraeth Cymru o fis Mehefin 2019 ymlaen. Yn y pen draw, bydd y Llwybr Canser Sengl yn disodli'r ddau lwybr cyfredol:

- Achosion Brys Lle Mae Amheuaeth o Ganser (USC) – dyma'r cleifion sy'n cael eu hatgyfeirio am eu bod yn achosion brys lle mae amheuaeth o ganser
- Achosion Nad Ydynt yn Rhai Brys Lle Mae Amheuaeth o Ganser (NUSC) – dyma'r cleifion nad ydynt yn cael eu hatgyfeirio am eu bod yn achosion brys lle mae amheuaeth o ganser, ond yn hytrach am eu bod yn cael diagnosis o ganser yn ystod triniaeth

Mae perfformiad o ran NUSC wedi bod yn uchel iawn yn gyffredinol yn BIP, ac yn aml yn bodloni'r targed o drin 98% o achosion cyn pen 31 niwrnod. Mae BIP bob amser wedi cael trafferth trin pob achos USC i fodloni'r targed o 95%, a hynny'n arbennig, er nad yn unig, ym maes Wroleg, lle mae'r gwasanaethau cyfredol yn brwydro i gadw'n wastad â'r galw.

Mae'r heriau o ran USC yn golygu bod y cydymffurfedd cychwynnol, o'u cyfuno, yn gyson â chydymffurfedd diwedd blwyddyn galendr o 68%. Nod y llwybr newydd yw nodi'r cleifion hynny sydd â chanser posibl yn gynt o lawer, gan felly sicrhau bod triniaeth yn cael ei darparu yn llawer iawn cynt. Er hynny, fel yn achos pob gwasanaeth canser ledled y Deyrnas Unedig, mae yna ôl-groniad o achosion canser yn dilyn atal gwasanaethau oherwydd pandemig COVID-19.

Strôc

Mae gan BIPCTM ddwy uned derbyn ar gyfer strôc: Ysbyty'r Tywysog Siarl ym Merthyr Tudful, ac Ysbyty Tywysoges Cymru ym Mhen-y-bont ar Ogwr. Brwydrodd y ddwy uned i fodloni'r targedau perfformiad allweddol ar gyfer strociau eleni. Roedd y targed pedair awr o'r Adran Damweiniau ac Achosion Brys i'r uned strôc yn arbennig o heriol ar y ddau safle, a hynny'n cael ei waethygu gan bwysau parhaus ledled yr ysbytai am welyau, heriau yn yr Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys, a hefyd COVID-19 ar ddiwedd y flwyddyn.

Dim ond gwasanaeth pum niwrnod sydd gan y naill uned a'r llall, gan olygu bod y targed o weld ymgynghorydd strôc cyn pen 24 awr yn annhebygol iawn o fod yn uwch na 70%, ar y gorau, a byddai salwch a/neu absenoldeb yn gwaethygu'r sefyllfa ymhellach.

Bydd gwella ein perfformiad o ran strôc yn parhau i fod yn flaenoriaeth allweddol ar gyfer y Bwrdd Iechyd wrth symud ymlaen i'r flwyddyn adrodd nesaf.

CYNLLUN TYMOR CANOLIG INTEGREDIG

Wrth i'r Bwrdd Iechyd ddatblygu a chysoni â 'Cymru Iachach: Ein Cynllun ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol', mae rhai meysydd o bwys a ffocws sydd i'w mynegi yng **Nghynllun Tymor Canolig Integredig 2020-23 yn cynnwys y canlynol:**

1. Datblygiad parhaus y Bwrdd Iechyd, gan ganolbwyntio ar ymgysylltu â'n pobl a'u grymuso, sefydlu ein gwerthoedd a'n hymddygiadau, a sicrhau strwythur a model gweithredu eglur.
2. Meithrin arweinyddiaeth glinigol a chymunedol a sicrhau prosesau gwneud penderfyniadau cadarn, syml a diogel; dysgu trwy welliannau o ansawdd; a chryfhau'r rhan y mae cleifion, staff a phartneriaid yn ei chwarae yn y broses o ailgynllunio gwasanaethau.
3. Rhoi Fframwaith Llywodraethu Ansawdd a Diogelwch Cleifion y Bwrdd Iechyd ar waith, gan gynnwys yn y gwasanaethau mamolaeth.
4. Datblygu Strategaeth Iechyd a Gofal Integredig 10 mlynedd y Bwrdd Iechyd.
5. Yn dilyn trafodaeth gyhoeddus a chlinigol helaeth, sicrhau yr eir i'r afael yn llwyr â'r materion hynny sy'n disgwyl sylw. Nodwyd y rhain gyntaf yn Rhaglen De Cymru, ac maent yn ymwneud â gwasanaethau a allai fod yn anniogel ac anghynaliadwy (yn arbennig meddygaeth frys (Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys), meddygaeth aciwt a gwasanaethau pediatriig mewnol).
6. Cyflawni cynlluniau newid gwasanaethau rhanbarthol a chenedlaethol, gan gynnwys gwasanaethau Trawma Mawr.
7. Parhau i roi uchelgaïs trawsnewid y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol ar waith, a sicrhau cysondeb pellach rhwng y Clystyrau Gofal Sylfaenol a'r Lleoliadau Iechyd Meddwl.
8. Cyflawni yn unol â Fframwaith Cyflawni a Chanlyniadau GIG Cymru, gan gynnwys sicrhau bod cleifion yn gallu cael mynediad i wasanaethau mewn modd mwy cyson ac amserol.
9. Cynllunio ar gyfer balans ariannol rheolaidd.

Y galluogwyr allweddol o ran cyflawni'r blaenoriaethau fydd sicrhau bod cleifion yn cael eu cynnwys ac yn cymryd rhan, datblygu gwaith mewn perthynas â chynlluniau digidol y Bwrdd Iechyd, a rhoi Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 ar

waith. Mae'r Cynlluniau Llesiant a'r Cynllun Ardal ar gyfer rhanbarth CTM yn ffurfio rhaglen waith waelodol ar gyfer y Cynllun Tymor Canolig Integredig. Mae'r Cynllun Tymor Canolig Integredig ar gael trwy'r ddolen hon.

Cyflawnir amcanion y Bwrdd Iechyd trwy iddo weithio'n agos ac mewn partneriaeth â'i staff, ei bartneriaid a'i gymunedau lleol; trwy iddo gael ei lywio gan ei safonau ansawdd a pherfformiad; a thrwy gadw at amlen ariannol sy'n sicrhau gwerth am arian ac yn fforddiadwy, fel ei gilydd. Felly, mae enghreifftiau o'r hyn sydd i'w gyflawni ac a ddisgrifir yn y Cynllun hwn ar gyfer 2020-23 fel a ganlyn:

Llesiant – Hunanofal a Hunanofal â Chymorth

- Gwneud cynnydd o ran y blaenoriaethau a bennir yng Nghynlluniau Llesiant Cwm Taf a Phen-y-bont ar Ogwr, gan ddwyn ynghyd Barthau Cymunedol Cwm Taf, sy'n datblygu, lleihau teimladau ynysig ac unigrwydd, a chynyddu gwaith gwirfoddol, **adran 5.1.1.**
- Parhau gyda'r camau gweithredu i fynd i'r afael â ffactorau risg i ffordd o fyw sy'n addasadwy, gan gynnwys cynllun y Ddeddf Gofal Gwrthgyfartal, a rhoi'r gwasanaeth gordewdra tair haen a Phrofiadau Niweidiol yn Ystod Plentyndod ar waith, **adrannau 5.1.2 a 5.1.3.**
- Cyflwyno model o reoli iechyd y boblogaeth sy'n seiliedig ar segmentu a haeniadau risg ac ar gysylltu a dadansoddi data gofal sylfaenol ac eilaid, a hynny er mwyn segmentu'r boblogaeth glwstwr a chaniatáu ar gyfer rhag-gynllunio gofal. Galluogydd allweddol i broses drawsnewid Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf Morgannwg, **adran 5.1.4.**

Gwasanaethau Cymunedol Integredig

- Cyflawni Cynllun Ardal newydd ar gyfer y bwrdd newydd, Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Cwm Taf Morgannwg, gan gynnwys sefydlu'r cyd-drefniadau Comisiynu Rhanbarthol, **adran 5.2.4.**
- Cyflawni'r cynlluniau trawsnewid ar gyfer Cwm Taf: Cadw'n Iach yn eich Cymuned, ac ar gyfer Pen-y-bont ar Ogwr: Sbarduno Cyflymder y Newid mewn Gwasanaethau Integredig. Mae'r ffrydiau gwaith system gyfan hyn yn cynnwys ffocws ar dechnolegau cynorthwyl, y cam nesaf o ran Cadw'n Iach Gartref a gwella mynediad i iechyd a gofal cymdeithasol cymunedol, a 'gwneud pob dydd yn ddydd Mawrth', **adran 5.2.4.**

Iechyd Meddwl, Gofal Sylfaenol a Gwasanaethau Lleol

- Parhau i gyflawni strategaeth amlasiantaethol ar gyfer iechyd emosiynol ac iechyd meddwl sy'n cwmpasu rôl y Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed Arbenigol (SCAMHS), a sefydlu'r Dull Dewis a Phartneriaeth yn rhan o'r camau sy'n cael eu cymryd i roi CAMHS Sylfaenol a Gwasanaethau CAMH Arbenigol ar sail gynaliadwy, **adran 5.3.1.**
- Parhau i ailgynllunio'r gwasanaethau iechyd meddwl cymunedol i oedolion er mwyn sicrhau pwyslais ar gymorth integredig ar lefel gwasanaethau iechyd meddwl 'cyffredinol' a lleol, gan alluogi gwasanaethau iechyd meddwl eilaidd i gynnig mewnbwn mwy dwys i nifer llai o bobl ag anghenion mwy cymhleth, **adran 5.3.2.**
- Datblygu fframwaith iechyd meddwl ac anableddau dysgu cydlynol ar gyfer hyfforddiant, dysgu, sicrwydd a gwella ansawdd, **adran 5.3.2.**
- Rhoi Cynllun Gweithredu Cymru ar gyfer Dementia ar waith yn lleol, gan gynnwys datblygu'r llwybr asesu cof, gwella cymorth yn y gymuned, a hyfforddi a datblygu'r gweithlu ar y cyd, **adran 5.3.2.**
- Ar lefel Clwstwr, darparu timau amlasiantaethol, amlbroffesiynol yn rhan annatod o'n rhaglenni trawsffurfio, gan alluogi i adolygiadau ac ymyraethau amlasiantaethol gael eu rhoi ar waith ledled ôl troed y Bwrdd Iechyd ac yn unol â'r Model Gofal Sylfaenol ar gyfer Cymru. Rhoi'r gwasanaeth 111 ar waith, gan drawsnewid y gwasanaeth Meddyg Teulu y Tu Allan i Orlau i fod yn wasanaeth Gofal Sylfaenol Brys y Tu Allan i Orlau sy'n mabwysiadu model gweithlu darbodus a alluogir yn ddigidol, **adran 5.3.3.**
- Parhau i gyflawni yn unol â'r Strategaeth Ystadau Gofal Sylfaenol, gan gynnwys cwblhau'r gwaith datblygu yng Nghanolfan Gofal Sylfaenol Aberpennar, ynghyd â cham nesaf Parc Iechyd Dewi Sant a Chanolfan Iechyd a Llesiant Pen-y-bont ar Ogwr, **adran 8.3.1.**

Gofal Acíwt – Gofal Eilaidd Lleol a Rhanbarthol

Parhau i roi'r Rhaglen Gwella Gwasanaethau Mamolaeth ar waith, a hynny dan waith craffu'r Panel Annibynnol i Oruchwylio'r Gwasanaethau Mamolaeth (IMSOP) er mwyn mynd i'r afael â'r problemau difrifol y tynnwyd sylw atynt, **adran 5.4.3.3.**

Parhau i wella ein perfformiad o ran yr amseroedd aros yn ein gwasanaeth gofal heb ei drefnu, a rhwng atgyfeirio a thriniaeth, **adran 5.4 a 5.7.**

Cymryd y camau i gwblhau'r gwaith newid gwasanaethau a bennir yn Rhaglen De Cymru, yn arbennig ym maes meddygaeth frys, meddygaeth aciwt a gwasanaethau pediatrig mewnol. Hefyd, ar y cyd ledled y rhanbarth, sicrhau cynaliadwyedd y gwasanaethau yn y Gwasanaethau Offthalmoleg, y Gwasanaethau Diagnostig Rhanbarthol, a'r Gwasanaethau Fasgwlaidd, **adran 5.4.3.4.**

Rhoi'r newid i'r gwasanaeth Trawma Mawr ar waith, gan wneud hyn yn lleol a llunio'r gwasanaeth rhanbarthol, **adran 5.4.1.3.**

Datblygu'r Llwybr Gofal Iechyd Seiliedig ar Werth, gan ganolbwyntio i ddechrau ar Ganser yr Ysgyfaint, Cataractau, Cluniau a Phennau Gliniau, Methiant y Galon a Mamolaeth, **adran 5.4.3.**

Parhau i gyflawni yn unol â gofynion lleol Cynlluniau Cyflawni Cenedlaethol Llywodraeth Cymru, sy'n cynnwys y gwasanaethau Anadlol, Strôc, Iau, Cardioleg, Diabetes, Canser, Niwrolegol, Gofal Critigol a Gofal Diwedd Oes, **adran 5.4.3.**

Gwasanaethau Trydyddol

Gweithio gyda Phwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru ac eraill ar wasanaethau integredig a nodir yn eu cynlluniau comisiynu, **adran 5.5.**

Gweithio gyda'r Comisiynwyr Ambiwlansys Brys i ddatblygu'r Gwasanaethau Casglu a Throsglwyddo Meddygol Brys, **adran 5.4.1.**

CYNNYDD YNG NGHYFLAWNIAD EIN CYNLLUN

Mae'r adran hon yn rhoi trosolwg o'r cynnydd a wnaed o ran rhoi Cynllun y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2019-22 ar waith.

Llesiant – Hunanofal a Hunanofal â Chymorth

- Parhau i recriwtio a chefnogi Hyrwyddwyr Gofalwyr, gan weithio gyda sefydliadau partner i sicrhau bod Ymwybyddiaeth o Ofal yn cael ei sefydlu'n eang, a bod hyfforddiant *Carer Aware* yn cael ei ddarparu ledled y sector cyhoeddus a'r trydydd sector.
- Ers lansio'r fenter *Baby Teeth DO Matter* ym mis Ebrill 2017, mae deintyddion ym Merthyr Tudful wedi gweld cynnydd o 39% ym mhresenoldeb plant, sy'n cyfateb i tua 1,500 o blant.
- I gefnogi'r Strategaeth Iechyd, Llesiant a'r Celfyddydau Creadigol a lansiwyd ym mis Rhagfyr 2018, mae Cydlynnydd y Celfyddydau ac Iechyd wedi cael ei benodi i ddatblygu rhaglen celfyddydau sy'n cefnogi, meithrin a gweithio gyda chleifion, staff, ymwelwyr a'r gymuned ehangach, a hynny mewn amrywiaeth o ffyrdd a ledled ystod o ffurfiau celfyddydol.
- Mae Pwyllgor Cyswilt y Gwasanaethau Mamolaeth wedi cael ei ail-lansio, gan alluogi menywod a'u teuluoedd i sicrhau bod eu hadborth ar eu profiadau a'u ceisiadau am welliannau yn cael eu rhoi yn y system. Yn ogystal â hyn, mae menywod yn yr unedau mamolaeth bellach yn cael eu holi'n rheolaidd ynghylch eu profiadau.

Gwasanaethau Cymunedol Integredig

Yng Ngwobrau'r GIG ym mis Medi 2019, cafodd y wobwr am 'Ddarparu gwasanaethau mewn partneriaeth ledled GIG Cymru' ei hennill gan BIPCTM, ar y cyd â Byrddau Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, Bae Abertawe, Hywel Dda a Chaerdydd a'r Fro, a hynny am eu gwaith ar '*Rwydwaith Gofal Clefyd Niwronau Motor De Cymru*'.

Yn rhan o'r gwaith i bontio'r cenedlaethau, meithrin ymwybyddiaeth o ddementia a chynnwys y gymuned yn y gofal a'r cymorth a ddarperir, mae plant o Ysgol Gynradd Treorci wedi treulio amser yn Ysbyty George Thomas gyda phobl sy'n byw â dementia, a'u teuluoedd.

Mae BIPCTM a Chyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr wedi arwyddo cytundeb partneriaeth i gefnogi rhagor o bobl hŷn i barhau'n annibynnol a chadw'n iach gartref. Nod y cytundeb yw gofalu bod y gwasanaethau'n fwy cydlynol fel nad oes rhaid i gleifion aros cyhyd yn yr ysbyty, a'u bod, yn hytrach, yn adfer gartref.

Cafodd Clwb Coesau Waun-wen yn y Rhondda wobwr ryngwladol yng Ngwobrau Sylfaen Clwb Coesau Lindsay am ei waith yn darparu triniaeth a gofal yn y gymuned ar gyfer pobl o bob oed sy'n dioddef o broblemau yn gysylltiedig â choesau.

Ym mis Ebrill 2019, dechreuodd Gwasanaeth Camddefnyddio Sylweddau newydd ar gyfer Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tudful. Cafodd ei gomisiynu gan y Bwrdd Cynllunio Lleol a'i ddarparu gan Barod, ac mae'n gweithio'n agos gyda thimau Cyffuriau ac Alcohol Cymunedol BIPCTM. Mae yna adolygiad ar y gweill ar hyn o bryd, gan y Bwrdd Cynllunio Lleol, o'r gwasanaethau camddefnyddio sylweddau a ddarperir ym Mhen-y-bont ar Ogwr.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl, Gofal Sylfaenol a Lleol – Gofal yn Agosach at Gartref

- Mae'r Tîm Gofal Sylfaenol ac Adnoddau Cymunedol yn darparu cymorth clinigol hanfodol ledled amrywiaeth o leoliadau gofal, ac mae'n ganolog i'r gwaith o hyfforddi ac addysgu gweithwyr iechyd a gofal cymdeithasol proffesiynol sy'n gweithio mewn practisau meddygon teulu, gwasanaethau nyrsio cymunedol, ysbytai cymunedol a chartrefi gofal, ynghyd â staff awdurdodau lleol.
- Yn estyniad i'r gwasanaeth Anhwylderau Cyffredin Dewis Fferyllfa, mae gwasanaeth Profi a Thrin Dolur Gwddf wedi cael ei gyflwyno ledled ein fferyllfeydd cymunedol; mae hwn yn darparu dewis amgen mwy hygyrch na gwasanaethau meddygon teulu, ynghyd â lleihau'r galw ar y gwasanaethau hynny.
- Yn dilyn proses ymgysylltu helaeth â rhanddeiliaid, cytunwyd ar fodel gwasanaeth newydd ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl cymunedol i oedolion. Mae hwn yn symud y ffocws, yr adnoddau a'r gweithgarwch i lefel gyffredinol a lefel gofal sylfaenol, gan alluogi i fwy o waith atal a gwaith atal cynnar, ynghyd ag ymyraethau dwys sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, gael eu rhoi ar waith.
- Er mwyn creu amgylchedd mwy cartrefol a chysylltu cleifion â'u gweithgareddau blaenorol y tu allan i'r ysbyty, mae ward iechyd meddwl pobl hŷn Ysbyty Brenhinol Gwent wedi mynd ati i greu tafarn draddodiadol a salon gwallt a harddwch dros dro, ynghyd â golygfa o draeth, yn yr ardd. Bydd hyn yn gwella profiad y cleifion yn ystod eu harhosiad, ac yn eu helpu i ymlacio.
- Yn achos y cleifion hynny sy'n gyfrannog o wasanaethau iechyd meddwl ac iddynt gynllun gofal a thriniaeth dilys, roedd y perfformiad ddiwedd mis Medi 2019 yn 91.6%.
- Mae mynediad i CAMHS arbenigol wedi gwella i 89% o gymharu â'r targed 28 niwrnod o 80%.

Parhawyd i roi'r rhaglen Diagnosis Cynnar ar waith, gwnaed gwelliannau i'r Llwybr Achosion Brys Lle Mae Amheuaeth o Ganser, datblygwyd y Llwybr Diagnostig Cyflym, a rhoddwyd y Llwybr Canser Sengl ar waith.

Mae gwaith yn mynd rhagddo i gyflawni'r targed o ran y Llwybr Canser Sengl, ac mae'r cynnydd yn gyson. Mae Bwrdd Rhaglen Canser wedi cael ei sefydlu i ddarparu trosolwg strategol o'r gwasanaethau cancer a pherfformiad yr amseroedd aros.

Yn Ysbyty'r Tywysog Siarl ac Ysbyty Brenhinol Gwent, mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i fod â'r perfformiad gorau ledled Cymru ar gyfer trosglwyddo cleifion mewn awr o ambiwlansys brys, ac mae wedi perfformio'n uchel mewn perthynas â throsglwyddo o ambiwlans mewn 15 munud. O ran yr heriau sy'n cael eu profi ar hyn o bryd yn Ysbyty Tywysoges Cymru mewn perthynas â throsglwyddo cleifion, mae yna raglen o ymyraethau cydweithredol ar waith, sy'n cynnwys Uwch-glinigwyr, Staff Meddygol, ac Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwylans Cymru, i fynd i'r afael â'r heriau hyn.

Mae BIPCTM yn gweithio'n agos gyda chyd-weithwyr yn WAST i gynnal y perfformiad wyth munud wrth ymateb i alwadau COCH fel y gellir cadw'r perfformiad yn uwch na'r targed o 65%. Mae cyd-weithwyr yn WAST wedi parhau i gydweithio â ni i gefnogi'r Gwasanaeth Cadw'n Iach Gartref, sy'n golygu eu bod yn atgyfeirio'n uniongyrchol i un pwynt mynediad amlasiantaethol i osgoi cludo cleifion i'r ysbyty.

Ym mis Mawrth 2019, sefydlwyd uned annibynnol dan arweiniad Bydwragedd yn Ysbyty Brenhinol Gwent, a sefydlwyd uned famolaeth newydd yn Ysbyty'r Tywysog Siarl, sy'n darparu gofal mamolaeth dan arweiniad meddyg yn ystod yr esgor ac uned newyddenedigol leol.

Mae'r uned gofal arbennig i fabanod yn Ysbyty Tywysoges Cymru wedi ennill Achrediad Cyfeillgar i Fabanod Cam 3 gan UNICEF a Sefydliad Iechyd y Byd, sy'n gydnabyddiaeth am y gwaith partneriaeth a wneir gyda rhieni a theuluoedd fel eu bod yn meithrin perthnasoedd agos â'u babanod yn ystod eu harhosiad yn yr uned newyddenedigol.

Yn dilyn gwaith adeiladu gwerth miliynau o bunnau gan Cymorth Canser Macmillan a'r Bwrdd Iechyd, agorodd Uned Macmillan o'r radd flaenaf ar safle Ysbyty Brenhinol Gwent ym mis Medi 2019. Mae'r uned hon yn cynnig gofal dydd mewnol, allanol a lliniarol i bobl yn ardaloedd y Rhondda a Thaf Elái.

Cafodd Uned Asesu Bediatrig newydd, a ailwampwyd i fod yn uned o'r radd flaenaf, ei hagor yn swyddogol yn Ysbyty Tywysoges Cymru. Mae rhieni a theuluoedd yn gallu elwa ar welliannau'r gwaith adnewyddu sylweddol, sy'n cynnwys wardiau wedi'u hailgynllunio i thema Lego, a chyfarpar newydd.

Mae achrediad Cyd-grŵp Ymgynghorol Coleg Brenhinol y Meddygon i'r staff Endosgopi yn Ysbyty Tywysoges Cymru wedi cael ei adnewyddu heb unrhyw argymhellion ar gyfer gwelliant, gan amlygu ymrwymiad y staff i ddarparu'r gofal gorau trwy gyfrwng tîm tra hyfforddedig a selog, sy'n cael ei gefnogi'n llwyr.

Gwasanaethau Trydyddol

Mae'r gwasanaethau trydyddol yn cynrychioli BIPCTM ar Fwrdd y Rhwydwaith Trawma Mawr er mwyn symud ymlaen â'r gwaith o weithredu'r Rhwydwaith Trawma Mawr ar gyfer De a Gorllewin Cymru a De Powys. Gyda chymorth gan y Cyngor Iechyd Cymuned, cytunodd y Bwrdd Iechyd i gynnig a gyflwynwyd gan Bwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru (WHSSC) i adeiladu model un safle ar gyfer darparu llawdriniaethau thorasig (brest ac ysgyfaint) yn Ysbyty Treforys, Abertawe.

Galluogwyr Trosfwaol

Mae ein hymgyrch recriwtio cenedlaethol arobryn, #ymunoâcwmataf, wedi cynyddu nifer y ceisiadau ar gyfer ein hysbysebion am nyrsys, meddygon a gweithwyr iechyd perthynol. Rydym yn gwneud cynnydd er gwaethaf proffiliau demograffig ein poblogaeth nyrsio, a symudiad gwirfoddol nyrsys ar ein wardiau i rolau eraill.

Parheir i weithredu'r rhaglen Meithrin Graddedigion, y bwriedir iddi feithrin y genhedlaeth nesaf o arweinwyr rheoli.

Mae rhaglen ymgysylltu â staff o'r enw 'Siarad am Ddiwylliant' ar waith, a bydd syniadau ohoni yn cael eu defnyddio i greu'r gwerthoedd a'r ymddygiadau a fydd yn helpu i lunio'r sefydliad newydd.

Yn dilyn cael cyllid gan Lywodraeth Cymru, mae gwaith wedi dechrau yn Ysbyty'r Tywysog Siarl ar y gwaith cam 1b ar y llawr daear a'r llawr cyntaf, a fydd yn mynd i'r afael ag ardaloedd sy'n gysylltiedig â'r hysbysiad gorfodi tân, ac yn darparu bwyty, caffi barista, ceginau ac adran Fferylliaeth newydd.

Gellir dod o hyd i enghreifftiau o'r mentrau gwella ansawdd a roddwyd ar waith yn ystod y flwyddyn ddiwethaf yn ein Hadroddiad Blyneddol ar gyfer 2019-2020 ac ym mhapurau cyfarfodydd ein Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch – i'w gweld trwy'r ddolen [ganlynol](#).

DEDDF LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL (CYMRU)

Fel y crybwyllwyd yn gynharach yn yr adroddiad hwn, yn dilyn sefydlu Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg ym mis Ebrill, cafodd set newydd o amcanion strategol eu llunio ar y cyd â chleifion a staff er mwyn helpu i lywio cyfeiriad y sefydliad yn y dyfodol.

A key milestone for the organisation is the agreement of a mission and vision, whilst ensuring a balanced approach to the development of strategic objectives.

The strategic objectives of the organisation have been developed in such a way that they can also be considered our well-being objectives.

Mission	Building Healthier Communities Together
Vision	In every community people begin, live and end life well, feeling involved in their health and care choices
Strategic Well-being Objectives	• Work with communities and partners to reduce inequality, promote well-being and prevent ill-health. • Provide high quality, evidence based, and accessible care. • Ensure sustainability in all that we do, economically, environmentally and socially. • Co-create with staff and partners a learning and growing culture.

Wrth ddatblygu'r amcanion llesiant hyn, mae Egwyddor Datblygu Cynaliadwy Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 wedi cael ei rhoi ar waith, ac mae'n sail i'r cynllunio a'r cyflawni ledled BIPCTM. Bydd yr amcanion llesiant strategol hyn yn ein galluogi i ganolbwyntio ar y saith Nod Llesiant, ac yn hyrwyddo ein cyfraniad tuag atynt. Mae'r Cynllun Tymor Canolig Integredig (2020-2023) yn amlinellu elfennau allweddol sydd i'w cyflawni, gan amlygu'r modd y cyflawnir y rhain yn ystod y tair blynedd nesaf.

• **Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo llesiant ac atal afiechyd**

Bydd gweithio gyda chymunedau i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau trwy gydol bywyd mewn perthynas ag iechyd meddwl ac iechyd corfforol, a'r anghydraddoldebau o ran y penderfynnyddion ynghylch iechyd gwael a chyflyrau cronig,

nid yn unig yn creu poblogaeth iachach, ond hefyd yn cyfrannu at ddatblygu cymunedau mwy ffyniannus, lle nad yw symudedd cymdeithasol na llesiant ariannol pobl yn cael eu cyfyngu gan afiechyd. 'Nawr, fwy nag erioed, bydd adeiladu cymunedau cydlynol a chadarn, a all wneud y gorau o'u potensial, yn hanfodol nid yn unig i adferiad yn dilyn effaith y pandemig COVID, ond hefyd i greu'r amodau amddiffyn iechyd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Bydd gweithio mewn partneriaeth â Byrddau Iechyd Cyhoeddus a'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn allweddol i gyflawni hyn.

- **Darparu gofal o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac yn hygyrch**

Bydd datblygu dull system gyfan mewn perthynas â llesiant, sy'n cynnwys llwybrau eglur wedi'u gwreiddio mewn ataliaeth, a darparu gofal o ansawdd ar yr adeg gywir ac yn y lle cywir, sy'n gymesur ag angen, yn sicrhau system gofal iechyd gynaliadwy a hygyrch i bawb, gan gyfrannu at Gymru iachach a mwy cyfartal. Sicrhau bod gan bobl fynediad at wasanaethau, a'u bod hefyd yn ymgysylltu â'r broses o lunio'r ddarpariaeth gwasanaethau. Sicrhau bod gan bobl fynediad at wasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg. Cefnogi dealltwriaeth o'r cymunedau yr ydym yn eu gwasanaethu, hyrwyddo etifeddiaeth ddiwylliannol, a gwella llesiant cymunedol.

- **Sicrhau cynaliadwyedd economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol ym mhopeth a wnawn**

Mae cynnal ac annog ecosystemau iach a gwell bioamrywiaeth, ynghyd â rheoli cyfleusterau mewn modd cynaliadwy, nid yn unig yn lleihau niwed amgylcheddol ac yn meithrin cadernid ecolegol, ond hefyd yn arbed arian o ganlyniad i fuddsoddi mewn dulliau effeithlonrwydd ynni ac arbed dŵr, megis systemau inswleiddio da, goleuadau dan reolaeth synwryddion symud a thoiledau fflysio isel, sy'n arwain at gostau rhedeg is. Gan barhau gydag ymrwymiad y sefydliad i ddatgarboneiddio a sicrhau bioamrywiaeth, byddwn yn cynnal ac yn adeiladu ar y llwyddiant cyfredol trwy sicrhau gostyngiadau mewn ynni ac allyriadau carbon o flwyddyn i flwyddyn. Trwy'r rhaglen Twf Gwyrdd, byddir yn manteisio ar gyfleoedd i leihau'r defnydd o ynni ymhellach, ac i adolygu cyfleoedd ar gyfer defnyddio ynni cynaliadwy.

Gan adeiladu ar elfennau'r polisi amgylcheddol sydd eisoes wedi'u rhoi ar waith, bydd y Bwrdd Iechyd yn parhau i chwilio am ffyrdd arloesol i gefnogi cynaliadwyedd amgylcheddol a sicrhau cynnydd pellach yn ein cyfraniad at Gymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang. Yn sail i hyn oll fydd yr ethos o ddefnyddio adnoddau mewn modd effeithiol, ynghyd â chyflawni o fewn amlen ariannol sy'n rhoi gwerth am arian ac sydd hefyd yn fforddiadwy.

- **Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid**

Parhau â'r gwaith a ddechreuwyd eisoes o ran ymgysylltu â'r cyhoedd a'u cynnwys mewn sgysiau am ddatblygiad y gwasanaeth a'r ddarpariaeth; ein gweledigaeth fel sefydliad yw mynd ati mewn modd gweithredol i ddarparu cyfleoedd rheolaidd i bawb fod yn rhan o'n gwaith. Bydd datblygu ein gweithlu medrus a gwybodus ymhellach, a rhannu'r arbenigeddau hyn ledled Cymru ac â gwledydd eraill trwy'r Bartneriaeth Iechyd Ryngwladol, yn helpu i gyfrannu mwyfwy at y broses o ddod yn sefydliad sy'n gysylltiedig ac yn gyfrifol yn fyd-eang. Wrth symud ymlaen, bydd y sefydliad hefyd yn gweithio i sefydlu swyddogaeth gwella gadarn a fydd yn gallu hwyluso a chefnogi gwelliant yn y gwasanaeth ac mewn ansawdd, a hynny ledled CTM. Bydd hyn yn arwain at wella effeithlonrwydd, perfformiad a chynaliadwyedd sefydliadol, gan alluogi'r Bwrdd i barhau i ganolbwyntio ar ei nod terfynol o wella canlyniadau iechyd i'r boblogaeth.

Mae Ebrill 2019-20 wedi bod yn flwyddyn o newid sylweddol i'r sefydliad. Ar y cyd â'r her o ymateb i bandemig COVID-19 yn chwarter olaf y flwyddyn, mae cynnydd tuag at yr amcanion wedi arafu. Fodd bynnag, mae cynnydd wedi parhau mewn rhai meysydd, gan gynnwys yn achos y camau gweithredu a gymerwyd mewn ymateb i'r pandemig, a gyflymodd y gwaith sy'n cyd-fynd â'r Ddeddf. Wrth i ni adfer yn y sefydliad ac wrth i ni roi cymorth i'n cymunedau adfer, rydym am i'r sefydliad gynnal ac adeiladu ar y cynnydd hwn.

Mae Atodiad 2 y Cynllun Tymor Canolig Integredig yn manylu ar hyd a lled y gwaith ledled y sefydliad sy'n amlygu'r modd y mae'r Egwyddor Datblygu Cynaliadwy wedi bod yn sail i'r cynllunio a'r ddarpariaeth ar draws y Bwrdd Iechyd, ac yn parhau i wneud hynny.

Mae'r tabl dilynol yn amlygu ychydig enghreifftiau sy'n dangos manteision rhoi'r pum ffordd o weithio ar waith a'r cyfraniad i'r saith nod llesiant.

Cam/Gweithgaredd	Ym mha fodd y mae'r gwaith hwn yn dangos y pum ffordd o weithio, a beth oedd manteision gweithio yn y ffordd hon?	Pa amcanion llesiant strategol y mae'r cam/gweithgaredd hwn yn ein helpu i'w cyflawni?	Ym mha fodd y mae'r cam hwn yn cyfrannu at y nodau llesiant cenedlaethol?

<u>Prosiect Cymunedau Cysylltiedig</u> Mae'r prosiect 'Cymunedau Cysylltiedig' ym Mhen-y-bont ar Ogwr yn ddull traws-sector sy'n anelu at gefnogi oedolion hŷn, pobl ag anableddau dysgu a gofawyr pobl agored i niwed i aros yn eu cartrefi eu hunain, datblygu rhwydweithiau cymorth yn eu cymunedau, a pharhau'n annibynnol neu adennill annibyniaeth, gan beidio â meithrin dibyniaeth. Ariennir y prosiect gan y Gronfa Gofal Integredig, a gomisiynir trwy Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol CTM. Mae'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol yn dwyn ynghyd BIPCTM, awdurdodau lleol, y trydydd sector, tai, addysg a phartneriaid eraill i sicrhau	Integreiddio, cymryd rhan a chydweithredu Mae'r prosiect wedi galluogi Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Pen-y-bont ar Ogwr (BAVO) i recriwtio, hyfforddi a lleoli pum rôl Llywiwr Cymunedol i gefnogi pobl gyda gwybodaeth, cyngor a help; i ddarparu cymorth yn y gymuned i gynnal neu wella annibyniaeth a llesiant; ac i gysylltu pobl â chyfleoedd cymunedol priodol sy'n diwallu eu hanghenion, neu eu cyfeirio atynt. Mae'r dull cydweithredol hwn hefyd wedi cydnabod yr angen am 'adeiladu cymuned' i greu cyfleoedd cymunedol cynaliadwy a all gynnal rhagnodi cymdeithasol neu fynediad	- Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo llesiant ac atal afiechyd - Darparu gofal o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac yn hygyrch	- Bydd cynyddu ymwybyddiaeth o effaith unigrwydd ac ynysu cymdeithasol, a lleihau hynny, yn cefnogi Cymru iachach. - Bydd gweithio gyda phob rhanddeiliad ledled pob sector yn annog datblygiad cymunedau tosturiol sydd â chysylltiadau da. - Trwy gefnogi'r grwpiau agored i niwed hyn, mae Cymunedau Cysylltiedig wedi cyfrannu at Gymru fwy cydnerth a chyfartal.

cynnydd o ran darparu gwasanaethau integredig, sy'n diwallu anghenion y boblogaeth leol, mewn modd effeithiol. Mae'r prosiect, a ariennir gan y gronfa trawsnewid, yn cysylltu ag 'uchelgais tri' 'Rhaglen Trawsnewid' y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i adeiladu 'Cymunedau Cadarn a Chydgyssylltiedig'. Gellir cyflawni hyn trwy waith cydlynu cymunedol, lleol, a dulliau atal a llesiant ehangach ledled cymunedau lleol.	hunanatgyfeirio at weithgareddau cymunedol. Y canlyniadau allweddol oedd meithrin cadernid mewn unigolion, a chysylltu'r unigolion hynny â'u cymunedau a chymorth amgen, gan fynd i'r afael â phroblemau unigrwydd a theimlo'n ynysig. Mae'r prosiect wedi cael ei gyd-gynhyrchu gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr a BAVO, a hynny'n rhan o ddull cydlynus i harneisio potensial y trydydd sector i gynnal llesiant cymunedol. Mae'r partneriaid wedi cydweithio i ddatblygu dull di-dor a all gefnogi pobl y tu hwnt i'r gwasanaethau statudol, yn seiliedig ar gymhlethdod eu hanghenion.		
Y Cynllun Ysgolion Iach a'r Cynllun Cyn-ysgol	Hirdymor: Mae'r fframweithiau hyn yn cydnabod gwerth dull ysgol	Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau	Cefnogi ysgolion a lleoliadau i ystyried lleihau allyriadau carbon,

Iach a Chynaliadwy yng Nghwm Taf Morgannwg Mae'r Cynllun Ysgolion/Cyn-ysgol Iach yn mabwysiadu dull ysgol gyfan/lleoliad cyfan o fynd i'r afael â saith pwnc iechyd – bwyd a ffitrwydd/maeth ac iechyd y geg/gweithgarwch corfforol a chwarae, iechyd emosiynol, camddefnyddio sylweddau, hylendid, diogelwch a'r amgylchedd. Mae pob ysgol yng Nghwm Taf Morgannwg yn cael ei chofrestru ar y Cynllun Ysgolion Iach.	gyfan o ddiwallu anghenion uniongyrchol, gan hefyd sicrhau bod newid yn cael ei gynnal ac yn rhan o fframwaith ehangach i gefnogi polisïau, amgylchedd yr ysgol, yr hyn a ddysgir yn y cwricwlwm, a'r modd y mae'r teulu a'r gymuned yn cael eu cynnwys. Cydweithio: Mae timau Cynlluniau Ysgolion a Chyn-ysgol Iach Cwm Taf Morgannwg yn gweithio mewn partneriaeth ag amrywiaeth eang o weithwyr proffesiynol perthynol. Mae partneriaethau gwaith agos yn sicrhau dull cydweithredol a chydlynus o gefnogi ysgolion a lleoliadau cyn-ysgol. Mae hyn yn cynyddu effeithlonrwydd, yn lleihau dyblygu ac yn sicrhau cynrychiolaeth ehangach o randdeiliaid a chymunedau i leihau	anghydraddoldeb, hyrwyddo llesiant ac atal afiechyd • Sicrhau cynaliadwyedd economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol ym mhopeth a wnawn • Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid	ailgylchu, arbed ynni, teithio llesol a lleihau milltiroedd hedfan, a sicrhau bod pob gweithgarwch/newid ledled y rhaglen yn cael eu cynnal ac yn cyfrannu at Gymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang ac yn fwy cydnerth. • Bydd atgyfnerthu pwysigrwydd deiet/pecyn cinio iachach/gweithgarwch corfforol/y Ffilltir Ddyddiol/teithio llesol, meithrin gwybodaeth a sgiliau i gefnogi ffordd iachach o fyw, a gweithio i ddarparu prydau ysgol iach, i gyd yn helpu i gefnogi Cymru iachach. • Mae gweithio i gefnogi gweithlu iachach yn cefnogi Cymru lewyrchus.
--	---	---	---

	anghydraddoldeb, hyrwyddo llesiant ac atal afiechyd. Atal: Mae'r Cynlluniau Ysgolion Iach a Chyn-ysgol Iach yn bartneriaeth rhwng iechyd ac addysg. Trwy'r bartneriaeth gydlynus hon, mae dull ysgol gyfan yn hyrwyddo ymddygiadau iachach, ac felly'n lleihau ac yn atal clefydau, ymddygiadau sy'n niweidio iechyd, ac afiechyd. Integreiddio: Mae'r pynciau iechyd sy'n cael eu cynnwys yng Nghynlluniau Ysgolion Iach a Chyn-ysgol Iach CTM yn gyson â blaenoriaethau cenedlaethol a lleol ledled meysydd iechyd, addysg a gofal cymdeithasol. Cymryd rhan: Mae'r dull lleoliad cyfan/ysgol gyfan sy'n gysylltiedig â'r		• Mae cefnogi lleoliadau cyfrwng Cymraeg a darparu adnoddau/gwasanaethau yn unol â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 yn cyfrannu at Gymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu. • Mae gweithio i sicrhau bod pob ysgol yn gallu cyrchu'r Cynllun Ysgol Iach, cefnogi ysgolion i ddiwallu anghenion dysgwyr, a sicrhau bod llais y disgybl yn cael ei barchu a'i gynnwys, yn cefnogi Cymru sy'n fwy cyfartal. • Mae gweithio mewn ffordd wybodus ynghylch Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod, cynnig hyfforddiant cadernid i ysgolion, datblygu adnoddau gwrth-fwlio ac
--	--	--	---

	Cynlluniau Ysgolion Iach a Chyn-ysgol Iach yn defnyddio model economaidd-ecolegol yn sail i gynnwys teuluoedd a'r gymuned ehangach. Mae hyn yn sicrhau bod newid ac ymddygiadau iachach yn cael eu cefnogi yng nghydestun ehangach cymuned yr ysgol, tra cydnabyddir bod ymddygiadau, ar yr un pryd, yn llywio'r amgylchedd cymdeithasol ac yn cael eu siapio ganddo.		adnoddau cynhwysol ar gyfer Addysg Grefyddol Gymdeithasol, yn mynd i'r afael ag effaith ar ganlyniadau addysgol ac yn cyfrannu at Gymru sy'n fwy cyfartal. • Mae hyrwyddo dinasyddiaeth fyd-eang a chefnogi cysylltiadau ag ysgolion eraill mewn gwledydd gwahanol yn cefnogi Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang. • Mae mabwysiadu dull ysgol gyfan a chynnwys teuluoedd a'r gymuned ehangach mewn penderfyniadau a wneir gan yr ysgol yn helpu i greu Cymru o gymunedau cydlynus.
--	--	--	--

Y rhaglen DEWIS: Prosiect peilot allgymorth dwy flynedd o hyd, a fydd yn darparu rhaglen addysg iechyd rhywiol dargededig a gwasanaeth Dull Atal Cenhedlu Gwrthdroadwy Hirdymor (LARC) ar gyfer merched agored i niwed sydd mewn perygl o feichiogi'n anfwriadol. Mae beichiogrwydd heb ei gynllunio mewn grwpiau agored i niwed yn aml yn golygu bod babanod yn cael eu geni yng nghanol tlodi ac mewn perygl o fod yn destun Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod. Yn achos llawer, gallai cymorth amserol, yn cynnwys gwell mynediad at LARC, atal y dechrau anodd hwn i fywyd, gan oedi beichiogrwydd hyd nes y	Mae'r prosiect hwn wedi cael ei gyd-gynhyrchu gyda mewnbwn gan bartneriaid lleol allweddol, a bydd yn galluogi i wasanaeth gwybodus ynghylch trawma sy'n canolbwyntio ar atal gael ei ddarparu, a hwnnw: • Wedi ei deilwra a'i gyd-gynhyrchu â menywod agored i niwed a'u partneriaid • Yn hygyrch • Yn rymusol, gan roi llais a dewis, fel ei gilydd • Yn amserol • Yn ddiogel • Yn anfeirniadol • Wedi'i gynllunio i wella gwybodaeth a sgiliau rhieni a staff o ran deall ffrwythlondeb, heintiau a drosglwyddir yn rhywiol,	• Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo llesiant ac atal afiechyd • Darparu gofal o ansawdd uchel sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac yn hygyrch • Cyd-greu diwylliant dysgu a thyfu gyda staff a phartneriaid	• Bydd darparu rhaglen addysg iechyd rhywiol dargededig, a gwell mynediad at wasanaethau LARC, yn arwain at Gymru iachach. • Bydd cefnogi aelodau mwyaf agored i niwed ein cymunedau, sy'n aml yn ei chael yn anodd cyrchu gwasanaethau prif ffrwd, a buddsoddi yn eu dyfodol, yn cefnogi Cymru fwy cydnerth, cyfartal a llewyrchus.

cyrhaeddir cyfnod mwy sefydlog. Mae gallu gwneud penderfyniad gwybodus am atal cenhedlu yn galluogi ymreolaeth dros atgenhedlu. Mae'n sicrhau bod beichiogrwydd yn gallu cael ei gynllunio. Gyda chymorth priodol a mynediad at wasanaethau atal cenhedlu, gellir gostwng, yn sylweddol, oblygiadau cymdeithasol, emosiynol ac ariannol beichiogrwydd heb ei gynllunio, a allai arwain at faban yn cael ei gymryd oddi ar y rhieni neu olygu ei fod yn cael ei fagu mewn cartref lle gallai fod mewn mwy o berygl o ddioddef o Brofiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod. Bydd y prosiect peilot hwn yn cyflenwi gwasanaeth newydd i dargedu, hyrwyddo a darparu addysg,	ynghyd â phrofion ar eu cyfer, ac opsiynau LARC • Yn seiliedig ar dystiolaeth o effeithiolrwydd – gan roi ystyriaeth i ymgynghoriadau lleol, modelau arfer gorau a mentrau blaenorol • Yn sicrhau gwerth am arian trwy hyrwyddo gwaith atal a lleihau risgiau • Yn cael ei fonitro a'i werthuso Bydd canlyniadau allweddol y prosiect yn cefnogi symudiad cadarnhaol o ran gwybodaeth ac ymgysylltu, ac yn meithrin cadernid a gallu unigolion, staff, sefydliadau partner a chymunedau. Bydd yn sicrhau buddion cynaliadwy hirdymor ar gyfer mwyafrif yr aelodau yn ein cymunedau agored i niwed.		
---	--	--	--

cymorth a mynediad at LARC ar gyfer menywod mewn oed i gael plant sydd mewn grwpiau agored i niwed yn ardal Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. Defnyddir dull clinig mewn blwch o weithio mewn partneriaeth ag asiantaethau allweddol a darparwyr gwasanaethau yn y sector gwirfoddol, y trydydd sector a sefydliadau statudol.			
Presgripsiynu Cymdeithasol ledled CTM: O ran gwella canlyniadau iechyd a llesiant unigolyn, mae gan ffynonellau cymorth mewn cymunedau lleol rôl bwysig i'w chwarae ochr yn ochr â gofal clinigol, neu hyd yn oed fel dewis arall, ac mae hyn yn rhywbeth sy'n cael ei	Cydweithio: Mae Presgripsiynu Cymdeithasol yn gweithio orau pan fo partneriaid lleol yn cydweithio i adeiladu ar asedau a gwasanaethau sy'n bodoli eisoes. Fel arfer, mae i gynlluniau llwyddiannus waith comisiynu cydweithredol a gwaith	• Gweithio gyda chymunedau a phartneriaid i leihau anghydraddoldeb, hyrwyddo llesiant ac atal afiechyd. • Gyda staff a phartneriaid, cyd-greu diwylliant sy'n dysgu ac yn tyfu.	• Bydd gweithio gyda rhanddeiliaid o sawl sector a ledled ôl troed CTM yn annog datblygiad cymunedau cydlynus â chysylltiadau da. • Wrth i aelodau'r gymuned gael eu cefnogi mewn sgwrs am 'yr hyn sy'n bwysig', a chan eu

dderbyn fwyfwy. Gall Presgripsiynu Cymdeithasol lleihau ynysigrwydd cymdeithasol ac unigrwydd, a gwella llesiant emosiynol a chorfforol yr unigolyn. At hyn, gall cynlluniau presgripsiynu cymdeithasol arwain at ostyngiad yn y defnydd o wasanaethau cyhoeddus statudol a phresenoldeb is mewn meddygfeydd teulu ac Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys. Mae fforymau partneriaeth strategol yng Nghwm Taf Morgannwg wedi cymeradwyo'r cysyniad o Bresgripsiynu Cymdeithasol fel modd o gefnogi unigolion, mewn ffordd gyfannol, i gael mwy o reolaeth ar eu hiechyd a'u llesiant eu hunain. Gwneir hyn trwy gysylltu pobl â chymorth yn eu cymunedau eu hunain, a hynny am y cydnabyddir bod	partneriaeth creadigol yn rhan ohonynt. Trwy gydweithio, bydd partneriaid allweddol sy'n cynrychioli Grŵp Prosiect Presgripsiynu Cymdeithasol Cwm Taf Morgannwg yn gallu: • Adeiladu ar waith cydweithredol ymysg partneriaid er mwyn gwireddu potensial presgripsiynu cymdeithasol, gan alluogi dinasyddion i feithrin neu ailfeithrin cyfeillgarwch, cysylltiadau cymunedol ac ymdeimlad o berthyn er mwyn lleihau teimladau o fod yn ynysig, a gwella llesiant. • Dwyn ymlaen ddull integredig a chydweithredol o wella gwybodaeth, cyngor a		cymuned leol trwy wasanaeth Presgripsiynu Cymdeithasol, bydd hyn yn eu galluogi i gael gwell rheolaeth ar eu hiechyd a'u llesiant eu hunain, gan arwain at Gymru iachach, fwy cydnerth.
--	--	--	---

iechyd pobl yn cael ei bennu'n bennaf gan amrywiaeth o ffactorau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol. Mewn ymateb, mae Grŵp Prosiect Presgripsiynu Cymdeithasol Cwm Taf Morgannwg amlasiantaethol wedi cael ei sefydlu i gyflawni'r dasg o oruchwylio'r broses o roi Presgripsiynu Cymdeithasol a chynlluniau atgyfeirio ar waith ledled Merthyr Tudful, Rhondda Cynon Taf a Phen-y-bont ar Ogwr. Mae Grŵp Prosiect Presgripsiynu Cymdeithasol CTM yn atebol i Grŵp Arwain Trawsnewid Cwm Taf Morgannwg.	chymorth mewn lleoliadau cymunedol. • Sefydlu dealltwriaeth o rolau mewn sefydliadau partner sy'n cwmpasu swyddogaethau dynodedig presgripsiynu cymdeithasol a fydd yn cefnogi gwaith cynllunio, gwella cynaliadwyedd a lleihau dyblygu rolau. • Cytuno ar ddull cyson o nodi a mesur angen, effaith a chanlyniadau gweithgarwch presgripsiynu cymdeithasol. • Cyfrannu at rwydweithiau a dysgu cenedlaethol.		
--	--	--	--

Caffael Cynaliadwy: Gan ddefnyddio polisi caffael cynaliadwy y Bwrdd Iechyd, Elite Paper Solutions a lwyddodd ymhlith y sawl a oedd yn tendro i ennill y contract gwastraff cyfrinachol a ddyfarnwyd yn 2016-17. Mae Elite Paper Solutions yn fenter gymdeithasol a sefydlwyd gan Elite Supported Employment Agency Ltd, sef elusen sy'n gweithio gyda phobl anabl a dan anfantais ledled De Cymru. Mae Elite Paper Solutions wedi'i leoli ym Merthyr Tudful, ac ar hyn o bryd mae'n cyflogi 60 o bobl ac mae ganddo 548 o gwsmeriaid.	Mae'r gwaith hwn yn amlygu'r pum ffordd ganlynol o weithio: Cydweithredu: gweithio gyda phartneriaid trydydd sector a chefnogi cymunedau lleol trwy greu cyflogaeth a chyfleoedd i gynyddu sgiliau cysylltiedig â gwaith a chymwysterau galwedigaethol. • Atal – gwell iechyd a llesiant a llai o afiechyd trwy greu cyfleoedd cyflogaeth • Integreiddio – meddu ar ymwybyddiaeth amgylcheddol Buddion gweithio yn y ffordd hon yw: • Creu cyfleoedd cyflogaeth lleol ar gyfer pobl dan anfantais a phobl anabl mewn ardal sy'n ddifreintiedig yn		Cymru Lewyrchus: Mae Elite Paper Solutions wedi gweithio gyda dros 200 o bobl ag anableddau a phobl dan anfantais, gan eu galluogi i fod mewn swydd am dâl, ar brofiad gwaith neu mewn rôl wirfoddoli. Mae hyn yn aml yn gam i gyflogaeth barhaol. Cymru Iachach: Gwella iechyd a llesiant a lleihau afiechyd trwy greu cyfleoedd cyflogaeth. Meddu ar ymwybyddiaeth amgylcheddol, gan gyfrannu at wella cymunedau lleol. Cymru Fwy Cyfartal: Mae pob un o'r 200 o bobl wedi ennill sgiliau bywyd a gwaith gwerthfawr, yn ogystal ag achrediadau galwedigaethol Agored Cymru, sydd wedi arwain at ostwng anghydraddoldebau addysgol a chyflogaeth.
---	--	--	--

	gymdeithasol ac yn economaidd. • Egwyddorion gofal iechyd darbodus o ganlyniad i sicrhau gwerth am arian trwy gyfrwng y contract – nid yn unig gynaliadwyedd ariannol (opsiwn y gost isaf) ond buddion cymunedol ehangach ychwanegol. • Yn cyflawni amcanion Cyfrifoldeb Cymdeithasol Corfforaethol		Cymru sy'n Gyfrifol ar lefel Fyd-eang: Mae Elite Paper Solutions yn Gludydd Gwastraff cofrestredig gyda Cyfoeth Naturiol Cymru, ac wedi ennill achrediadau eraill yn y diwydiant, megis ISO 9001:2015 a Gwobr Amgylcheddol y Ddraig Werdd. Mae Elite Paper Solutions yn cefnogi'r Bwrdd Iechyd i gyrraedd ei dargedau amgylcheddol a osodir nid yn unig gan bolisi Llywodraeth Cymru ond hefyd gan system reoli amgylcheddol ISO 14001:15 y Bwrdd Iechyd ei hun. Ers i Elite Paper Solutions ddechrau yn 2015, mae wedi rhwygo 860 tonnell fetrig o wastraff cyfrinachol ar gyfer ei ailgychu, sy'n gyfystyr ag arbed tua 20,640 o goed.
--	---	--	---

			Cefnogi'r Bwrdd Iechyd i gyrraedd ei dargedau amgylcheddol, gan felly greu gwell amgylchedd i bawb
--	--	--	--

Mae gan BIPCTM tua **12,000 o staff** (oddeutu 10,420), ac mae'n gyfrifol am ofal iechyd tua **450,000 o breswylwyr**. Mae dadansoddiad o gyfansoddiad ein grwpiau staff i'w weld ar dudalen 73 ein Hadroddiad Atebolrwydd, sydd ar gael [yma](#).

Mae sefydlu cynllun y Gweithlu a Datblygu Sefydliadol ar gyfer BIPCTM, sy'n cynnal ffocws ar ddiogelwch cleifion ac ansawdd y gofal i gleifion, yn hanfodol bwysig. Mae graddfa'r heriau, ynghyd â'r cyd-destun ar gyfer datblygu'r cynllun hwn, yn cynnwys Adolygiad y Colegau Brenhinol o'r Gwasanaethau Mamolaeth, Ymyrraeth wedi'i Thargedu, adroddiad cyfunol Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr a rhoi Model Gweithredu newydd ar waith. Mae rhagor o fanylion ar y materion hyn i'w gweld yn ein Hadroddiad Atebolrwydd a grybwyllir uchod.

Achosodd y pandemig COVID-19 nifer o heriau i BIPCTM, ond arweiniodd hefyd at waith arloesi a ffyrdd gwahanol o gyflawni pethau. Mae tîm ein gweithlu wrthi'n cofnodi'r **gwersi a ddysgwyd mewn perthynas â'r hyn a weithiodd yn dda er mwyn llywio'r ffordd yr awn ymlaen** i'r 'normal' newydd.

CEFNOGI EIN STAFF I RAGORI

Ein gweithlu yw ein hased mwyaf pwysig, ac mae'n ofynnol i ni gefnogi a galluogi ein staff i ragori trwy wella eu profiad o fod yn gyflogai ledled CTM. Mae llesiant ein staff o'r pwys mwyaf i'w galluogi i ragori, yn arbennig yn ystod y pandemig. Mae'r hyn a gyflwynwyd i gefnogi llesiant ein staff fel a ganlyn:

- Ystafell magu nerth newydd, gyda gwasanaethau gwrando.
- Sesiynau ymwybyddiaeth ofalgar.
- Cyflwyno gweithdai pum ffordd at lesiant.
- Gwasanaeth cwnsela, gan gynnwys sesiwn ychwanegol a gomisiynwyd gan 'Vivup'.
- Cymorth dros y ffôn 24/7 ac adnoddau ar-lein gan 'Vivup'.
- Sefydlu llwybr atgyfeirio ar gyfer gweithwyr iechyd proffesiynol iddynt gael triniaeth ar gyfer trawma emosiynol.

Ar ddechrau pandemig COVID-19, yn ogystal â pharhau i gefnogi gwaith addysgu a hyfforddi myfyrwyr a staff cyfredol, aeth Addysg Glinigol ati ar fyrder i roi nifer o weithgareddau addysgol ar waith er mwyn sicrhau bod staff clinigol newydd, staff clinigol 'dychwelyd i weithio', a staff clinigol wedi'u hadleoli yn cael yr hyfforddiant sgiliau perthnasol diweddaraf.

Roedd hyn yn cynnwys rhaglen uwchsgilio meddygol helaeth (yn ogystal â datblygu adnodd e-ddysgu), a graddio'n gynnar yn achos myfyrwyr meddygol Blwyddyn 5. Roedd hefyd yn cynnwys rhaglen hyfforddiant ar uwchsgilio ar gyfer staff nyrsio cofrestredig, ynghyd â hyfforddiant ar gyfer dros 530 o Weithwyr Cymorth Gofal Iechyd, gan gefnogi'r gwaith o recriwtio rhagor o aelodau'r grŵp hwn o staff i'r banc staff.

Yn ychwanegol at hyn, roedd y gwaith partneriaeth sefydledig rhwng y Bwrdd Iechyd a'r prifysgolion wedi galluogi i 400 o fyfyrwyr nyrsio a bydwreigiaeth, gweithwyr proffesiynol perthynol i iechyd a myfyrwyr meddygol gael eu symud i leoliadau cyflogedig er mwyn darparu gallu ychwanegol yn y gweithlu i ymateb i effaith ddisgwyliedig pandemig COVID-19. Roedd hyn yn cynnwys recriwtio gweithlu o gynorthwywyr iechyd meddygol dros dro, sef myfyrwyr meddygol Blwyddyn 3 a 4, ac maent yn parhau i gynorthwyo uwch-nyrsys a gwaedyddion yn ystod yr argyfwng.

Eleni hefyd rydym wedi parhau i ddatblygu a chryfhau ein harweinyddiaeth a'n hymyraethau i gefnogi staff. Mae'r rhain wedi cynnwys:

- Datblygu'r Bwrdd (Deloitte)
- Datblygu'r Tîm Gweithredol (Lifetree)
- Rhaglen Arweinyddiaeth i Ymgynghorwyr ac Uwch-fydwagedd (Roffey Park)
- Rhaglen Arweinyddiaeth i Fydwagedd Band 7 (Roffey Park)
- Meddylfryd ar gyfer twf a gofal i'r holl staff mamolaeth (Ymarfer Meddylfryd)

Bydd y Bwrdd Iechyd yn parhau i gyflenwi rhaglenni meithrin Arweinyddiaeth a Rheolaeth ledled y sefydliad i ddatblygu gweithwyr a'u cefnogi i ragori.

CYNLLUNIO'R GWEITHLU

Mae'r Bwrdd Iechyd wrthi'n cwblhau'r broses o bontio i fodel gweithredu newydd sydd wedi'i **seilio ar yr ardal ac o dan arweinyddiaeth glinigol**. Yn dilyn cyfnod o ymgysylltu, rhoddwyd y model newydd ar waith ym mis Ebrill 2019, a oedd yn cynnwys newidiadau i strwythurau rolau/rheoli a oedd mewn bod, a recriwtio rhagor o staff i swyddi allweddol.

Mae cyd-weithwyr ym maes datblygu'r gweithlu yn parhau i ddwyn y model gweithredu newydd yn ei flaen ar gyfer yr ardaloedd, a bydd yn galluogi i gynllun gweithlu gael ei lunio, a fydd **wedi'i deilwra i anghenion lleol**. Ar yr un pryd, bydd yn rhoi ystyriaeth i flaenoriaethau trosfwaol y Bwrdd Iechyd a GIG Cymru.

Mae ein Rhaglen Trawsnewid Gofal Sylfaenol yn cynnwys uchelgeisiau a bennir yng nghais ardal Pen-y-bont ar Ogwr ar gyfer Trawsnewid Gofal

Sylfaenol. Mae'r prosiect wedi llwyddo i recriwtio amrywiaeth o broffesiynau, gyda 213 o rolau eisoes ar waith ac eraill i fod yn destun adolygiad o ganlyniad i COVID-19.

Ym mis Ebrill 2019, trosglwyddodd ein Gwasanaeth Mamolaeth dan Arweiniad Ymgynghorwyr o Ysbyty Brenhinol Morgannwg i Ysbyty'r Tywysog Siarl, a chyflwynwyd Uned dan Arweiniad Bydwagedd yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg. Cynhaliodd Birthrate Plus adolygiad yn 2019, ac mae'r gwaith o fynd trwy'r canlyniadau i lywio ein cynlluniau gweithredu yn mynd rhagddo 'nawr. Rydym hefyd wedi llwyddo i recriwtio i bob swydd wag ar gyfer Ymgynghorydd ym maes Obstetreg a Gynaecoleg.

Rydym yn parhau i ehangu ein cohort o Gymdeithion Meddygol mewn Gofal Sylfaenol a Meddygaeth Aciwt, a fydd yn tyfu i 12. Mae gwaith yn parhau i fynd rhagddo ymhellach hefyd i ehangu ein haddysg a datblygiad ym maes ymarfer uwch ac estynedig, ein presgripsiynu anfeddygol annibynnol, a'r broses o ddatblygu ein gweithlu clinigol o Weithwyr Cymorth Gofal Iechyd. Mae hyn wedi helpu i ddarparu cymorth i rai o'n hardaloedd anodd recriwtio ar eu cyfer a gwella'r gwaith o ddarparu gofal i gleifion.

Gyda dyfodiad pandemig COVID-19, mae'r ffocws wedi bod ar gynllunio'r gweithlu gweithredol i sicrhau bod lefelau'r sgiliau yn y maes nyrsio ac mewn proffesiynau eraill yn cael eu defnyddio mewn modd mor effeithiol â phosibl. Rydym wedi gweld amrywiaeth o weithwyr proffesiynol clinigol ymddeoledig yn dychwelyd i'r gwaith i weithio ochr yn ochr â'r gweithlu rheolaidd a gwirfoddol. Bu i'n rhaglen recriwtio gweithwyr cymorth gofal iechyd benodi 530 o staff banc ychwanegol i helpu'n gweithlu yn ystod yr amser hynod o anodd hwn. Ar ben hyn, bu i fyfyrwyr roi cymorth i gyd-weithwyr ym maes meddygaeth a nyrsio, ac yn y proffesiynau gofal iechyd perthynol.

CYDRADDOLDEB AC AMRYWIAETH

Mae rhagor o wybodaeth am y gwaith a gyflawnwyd gennym yn ystod 2019-2020 mewn perthynas â hyn i'w gweld yn ein Hadroddiad Atebolrwydd, sydd ar gael [yma](#) (tudalennau 56-57).

Ymateb i COVID-19 – yn ystod y cyfnod hwn, bu i ni ddatblygu safle mewnwyd sy'n ymwneud yn benodol â materion Cydraddoldeb, ynghyd a phroses asesu cydraddoldeb wedi'i symleiddio. Sicrhawyd cyfarpar dehongli ychwanegol, a sefydlwyd proses ddehongli deirffordd fel y gallai staff gysylltu â chleifion neu berthnasau dros y ffôn, a siarad â nhw yn eu hiaith eu hunain.

Bu i'r gweithlu arwain y broses asesu risgiau ar gyfer staff Du, Asiaidd a lleiafrifol ethnig (BAME) gan y nodwyd bod y grŵp hwn mewn mwy o berygl o COVID-19. Bu i ni hefyd sefydlu rhwydwaith staff BAME a chyhoeddi

negeseuon o gefnogaeth yn benodol ar gyfer staff BAME, a hynny trwy gydol yr argyfwng.

CAETHWASIAETH FODERN

Cafodd Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru: *Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi* ei gyhoeddi ym mis Mai 2107 i amlygu'r angen, ym mhob cam o'r gadwyn gyflenwi, i sicrhau bod arferion cyflogaeth da yn bodoli ar gyfer pob cyflogai, a hynny yn y Deyrnas Unedig a thramor. Disgwylir y bydd pob sefydliad GIG Cymru yn arwyddo i'r Cod.

Mae BIPCTM yn llwyr **gymeradwyo egwyddorion a gofynion y Cod** a Deddf Caethwasiaeth Fodern 2015, ac, yn ei rôl o fod yn gyflogwr sector cyhoeddus, mae'n ymrwymedig i chwarae ei ran i ddileu arferion cyflogi anghyfreithlon ac anfoesegol mewn perthynas â:

- Caethwasiaeth Fodern a Thorri Hawliau Dynol;
- Gweithredu cosbrestrau/rhestrau gwaharddedig
- Hunangyflogaeth ffug;
- Defnydd annheg o gynlluniau ymbarél a chontractau dim oriau; a
- Talu'r Cyflog Byw.

Er nad yw BIPCTM wedi arwyddo i'r Cod eto, mae'r **camau gweithredu canlynol eisoes ar waith**, ac maent yn bodloni ymrwymïadau'r Cod:

- Mae gennym Bolisi Mynegi Pryderon (Chwythu'r Chwiban), sy'n darparu proses deg a thryloyw ar gyfer y gweithlu i'w rymuso a'i alluogi i fynegi amheuaeth ynghylch unrhyw ffurf ar gamymddygiad, naill ai o du ein staff neu o du cyflenwyr/contractwyr sy'n gweithio ar eiddo Bwrdd Iechyd y Brifysgol;
- Mae gennym darged ar waith i dalu i'n cyflenwyr cyn pen 30 diwrnod o gael anfoneb ddilys yn ein llaw;
- Rydym yn cydymffurfio â chwe gwiriad cyn-gyflogaeth y GIG i wirio bod ymgeiswyr yn bodloni'r rhagamodau ar gyfer y rôl y maent yn gwneud cais ar ei chyfer. Mae hyn yn cynnwys gwiriad hawl i weithio;
- Rydym wedi cyflwyno prosesau IR35 cadarn i sicrhau y cyflogir pob gweithiwr mewn modd teg a phriodol, ac i atal unigolion rhag osgoi talu cyfraniadau Treth ac Yswiriant Gwladol;
- Nid ydym yn cyflogi staff na gweithwyr ar gontractau dim oriau;
- Mae gennym Bolisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth ar waith sy'n sicrhau nad yw unrhyw ymgeisydd, cyflogai na gweithiwr yn profi anfantais afresymol, mewn unrhyw ffordd, o ran tâl, hawliau cyflogaeth, neu gyfleoedd cyflogaeth neu gyfleoedd o ran gyrfa;
- Rydym hefyd yn gofyn am sicrwydd gan gyflenwyr, trwy'r broses dendro, na fyddant yn gwneud defnydd o gosbrestrau/restrau

gwaharddedig. Yn ogystal, rydym hefyd yn gallu darparu gwybodaeth a sicrwydd nad ydynt yn gwneud defnydd o wybodaeth ar gosbrestrau/restrau gwaharddedig;

- Yn unol â'r Rheoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth), bydd unrhyw aelod o staff yn y Bwrdd Iechyd y mae'n ofynnol iddo drosglwyddo i drydydd parti yn cadw Telerau ac Amodau ei wasanaeth yn y GIG;
- Rydym yn defnyddio system tracio cydymffurfedd â'r Ddeddf Caethwasiaeth Fodern (2015) mewn perthynas â chontractau sy'n cael eu caffael gan Bartneriaeth Gwasanaethau a Rennir GIG Cymru (NWSSP) ar ran y Bwrdd Iechyd. Mae'r NWSSP yr un mor ymrwymedig i sicrhau bod unrhyw weithgarwch caffael a gyflawnir ar ran GIG Cymru yn cael ei roi ar waith mewn modd moesegol. Ar ein rhan, mae'n sicrhau bod gweithwyr yn y cadwyni cyflenwi y maent yn cael ein nwyddau a'n gwasanaethau trwyddynt, yn cael eu trin yn deg, yn unol â Chod Ymarfer Llywodraeth Cymru ar gyfer Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi.

Mae BIPCTM yn parhau i weithio mewn partneriaeth â rhanddeiliaid perthnasol a phartneriaid undebau llafur i arwyddo i'r Cod, ac, wrth wneud hynny, yn datblygu ac yn gweithredu camau sy'n pennu ein hymrwymiad i sicrhau bod egwyddorion cyflogaeth foesegol yn ein cadwyni cyflenwi yn cael eu rhoi ar waith ac y glynir wrthynt.

Y GYMRAEG

Mae BIPCTM yn ymrwymedig i sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg, a bod anghenion a dewisiadau cleifion sy'n siaradwyr Cymraeg yn cael eu diwallu.

Mae cydymffurfedd â Safonau'r Gymraeg yn cael ei fonitro'n rheolaidd gan ein tîm Cydraddoldeb a'r Gymraeg, ac mae hyn yn cynnwys ym mhob adran a ward ledled y sefydliad. Bydd Adroddiad Blynyddol cyntaf BIPCTM yn cael ei gyflwyno i Gomisiynydd y Gymraeg ym mis Medi 2020, a bydd yn cynnwys manylion llawn ar gydymffurfedd CTM. Mae rhagor o fanylion, gan gynnwys dadansoddiad manwl yn ôl adran, yn cael eu cyhoeddi yn yr Adroddiad Blynyddol ar y Gymraeg, sydd ar gael [yma](#).

Mae dau gyfieithydd ychwanegol wedi cael eu recriwtio yn ystod y flwyddyn i sicrhau bod y Bwrdd Iechyd yn gwneud cynnydd o ran darparu taflenni gohebu â chleifion, a gohebiaeth arall, yn ddwyieithog. Mae cyfarpar dehongli newydd wedi cael eu prynu hefyd, ac maent yn galluogi'r tîm i ddarparu gwasanaeth dehongli mewn digwyddiadau a chyfarfodydd cyhoeddus.

Mae rhagor o fanylion am ein gwaith mewn perthynas â hyn i'w weld yn ein Hadroddiad Atebolrwydd, sydd ar gael [yma](#) ar dudalennau 57 a 58.

Newid i'r Ystad

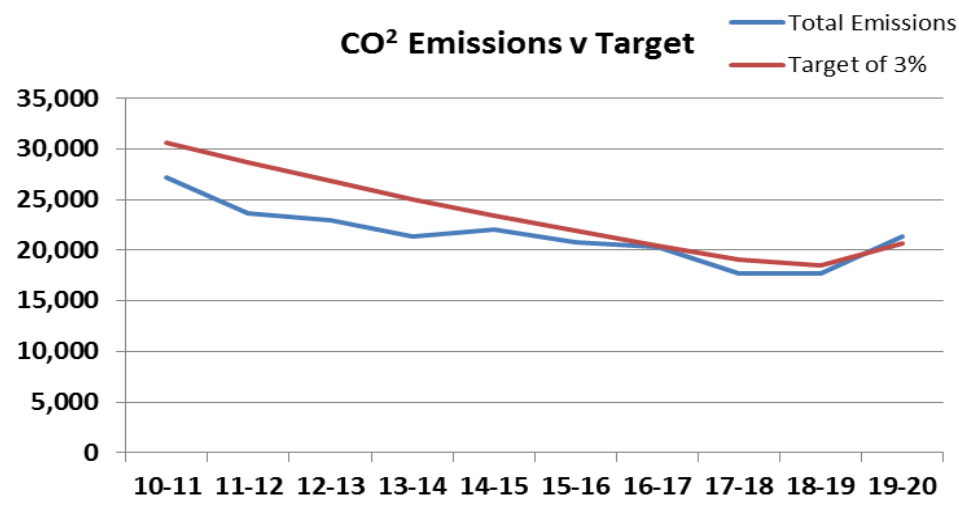
Ar 1 Ebrill 2019, ysgwyddodd BIPCTM y cyfrifoldeb am wasanaethau gofal iechyd ar gyfer pobl yn ardal **Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr**, yn ogystal ag yn ardaloedd **Rhondda Cynon Taf** a **Merthyr**, a hynny ledled tri ysbyty aciwt, chwe ysbyty cymunedol, gofal sylfaenol a rhwydwaith o barciau iechyd, canolfannau iechyd, clinigau a chyfleusterau eraill.

Mae'n ofynnol i ni gynnal ardystiad amgylcheddol ISO 14001:2015 i amlygu ymrwymiad y Bwrdd Iechyd i leihau effaith ei weithgareddau ar yr amgylchedd. Wrth wneud hynny, mae'r Bwrdd Iechyd yn ei gwneud yn ofynnol bod staff ar bob lefel o'r sefydliad yn ymwybodol o'n cyfrifoldebau amgylcheddol, ac yn eu cefnogi'n llwyr. Yn dilyn asesiad archwilio ym mis Mehefin 2019 ar gyfer ailardystio, cadarnhawyd bod ardystiad ISO 14001:2015 wedi cael ei gynnal ar gyfer safleoedd sefydliad rhagflaenol BIPCTM yn Rhondda Cynon Taf a Merthyr, ac ar gyfer tri safle ym Mhen-y-bont ar Ogwr. Mae cynllun graddol ar waith i gynnwys gweddill yr eiddo ym Mhen-y-bont ar Ogwr yn yr achrediad hwn erbyn mis Mehefin 2021.

Ynni ac Allyriadau

Mae BIPCTM, ar y cyd â phob Bwrdd ac Ymddiriedolaeth Iechyd arall yng Nghymru, yn prynu trydan, y mae iddo Warantau Tarddiad Ynni Adnewyddadwy (REGO), gan Nwy Prydain, a hynny trwy Gontract Trydan Gwasanaeth Caffael Cymru Gyfan. Mae'r cynllun REGO yn darparu tryloywder i ddefnyddwyr ar gyfran y trydan y mae cyflenwyr yn ei chael o ffynonellau adnewyddadwy.

Mae targed 3% o un flwyddyn i'r llall wedi bod ar waith gan Lywodraeth Cymru oddi ar 2011 er mwyn cyflawni'r targed lleihau carbon gofynnol. Mae'r targed hwn ar gyfer lleihau CO₂, ac mae hefyd yn berthnasol i wastraff a theithio/cludo.

Mae'r siart hwn yn dangos gostyngiad o fwy na 3% o un flwyddyn i'r llall hyd at 2019-20, pan dyfodd maint y sefydliad, yn dilyn newid ffin Pen-y-bont ar Ogwr ar 1 Ebrill 2019, i fod yn un a chanddo 14 o eiddo ychwanegol. Mae Ysbyty Tywysoges Cymru yn defnyddio ager i gynhesu'r ysbyty, sy'n arbed llai o ynni na boeleri nwy confensiynol. Nid yw Ysbyty Tywysoges Cymru yn elwa ar uned gwres a phŵer cyfunedig, megis Ysbyty'r Tywysog Siarl ac Ysbyty Brenhinol Morgannwg, ac felly mae'n ofynnol prynu trydan ychwanegol o'r grid cenedlaethol.

Mae'r gwres sy'n cael ei gynhyrchu gan y gosodiad biomas yn Ysbyty Cwm Cynon a'r gosodiad biomas yn Ysbyty Cwm Rhondda yn helpu i leihau dibyniaeth y Bwrdd Iechyd ar danwyddau ffosil. Rydym yn parhau i gynhyrchu trydan o'r paneli solar ym Mharc Iechyd Keir Hardie ym Merthyr, yn ogystal ag o bedwar safle arall. Mae BIPCTM wedi buddsoddi ymhellach mewn goleuadau Carbon Isel neu Ddi-garbon (LZC), a hynny trwy fentrau cynnal a chadw i gyfnewid goleuadau cyfredol sydd wedi methu â goleuadau LED. Mae'r gwaith hwn yn cael ei wneud ar sail *ad hoc*, sef pan fydd y goleuadau'n dod i ddiwedd eu hoes ddefnyddiol.

O ganlyniad, yn rhannol, i agor yr uned gofal lliniarol newydd, Y Bwthyn, yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg, mae rhagor o drydan, nwy a dŵr wedi cael eu defnyddio yno. Mae'r defnydd o drydan hefyd wedi cynyddu yn rhannol yn y safle hwn o ganlyniad i lwyddiant yr hwb radioleg, sydd wedi dyblu ein gallu ar gyfer Tomograffeg Gyfrifiadurol a Delweddu Cyseiniant Magnetig. Yn ogystal, mae yna amserau di-fynd wedi bod o ran gwres a phŵer cyfunedig (CHP), sy'n golygu ein bod wedi gorfod cynyddu swm y trydan a brynwyd o'r grid cenedlaethol.

Mae'r defnydd o ddŵr yn cael effaith ar allyriadau gan ei fod yn cael ei bwmpio o amgylch ein safleoedd, pa un a yw'n ddŵr oer neu boeth. Mae cynnydd yn y defnydd yn ganlyniad i'r ystad yn cyflawni gwaith fflysio trylwyr ledled ei safleoedd i gydymffurfio â pholisïau a deddfwriaeth, ac mewn cytundeb â'r grŵp diogelwch dŵr. Mae rhagor o ddŵr wedi cael ei ddefnyddio hefyd yn Ysbyty Tywysoges Cymru, wrth i'r system gael ei draenio a'i hail-lenwi i gael gwared ar risgiau o glefyd y llengfilwyr.

Ym misoedd Chwefror a Mawrth 2020, mae'r defnydd o nwy a ffigurau'r allyriadau yn cael eu hamcangyfrif hyd nes y bydd anfonebau'n dod i law ar gyfer y cyfnod. Mae'r data amcangyfrifedig a ddangosir yn dangos cynnydd o gymharu â 2018-19, sydd yn ganlyniad, yn rhannol, i haf poeth y llynedd, a achosodd fwy o alw ar system oeri Ysbyty Brenhinol Morgannwg, lle mae'r oerwr amsugno yn trawsnewid gwres yn ddŵr oer ar gyfer oeri ardaloedd hanfodol a systemau TG. Roedd yn gysylltiedig yn ogystal â sefydliad mwy o faint o 1 Ebrill 2019. Roedd y Pympiâu Gwres Ffynhonnell Aer ym Mharc Iechyd Keir Hardie allan o wasanaeth am gyfnod, a golygodd hynny fod y defnydd o nwy yn y safle, a'r allyriadau CO₂, yn llai.

Allyriadau Nwyon Tŷ Gwydr * Yn dynodi ffigurau amcangyfrifedig		2017-18	2018-19	2019-20
Tunelli CO _{2e} Dangosyddion Anariannol (1,000 t CO _{2e})	Allyriadau Gros Cwmpas 1 (uniongyrchol) – Ynni (Nwy)	10,746	11,619	13,937*
	Allyriadau Gros Cwmpas 2 (Anuniongyrchol) – Ynni (Trydan)	7,094	5,561	7,387*
	Allyriadau Gros Cwmpas 1 (uniongyrchol) – Teithio	0.296	0.279	0.266
	Allyriadau Gros Cwmpas 2 (Anuniongyrchol) – Ynni (CHP)	0.68	0.81	0.80*
	Allyriadau Gros Cwmpas 2 a 3 (Anuniongyrchol) – Teithio	1.373	1.265	1.782
	Cyfanswm Allyriadau Gros Ynni a Theithio	17,842.349	17,182.354	21,326.848*
Defnydd Cysylltiedig o Ynni (MegaWat awr)	Trydan: Anadnewyddadwy	18.59	6.50	6.58*
	Trydan: Adnewyddadwy	0	18.25	29.17*
	Nwy	58.46	63.27	75.94*
	LPG	0	0	0
	Arall – Biomass (Sglodion coed)	3,428	2,395	3,523*
	Arall – Olew	0.29	0.041	0.059*
Dangosyddion Ariannol (£ miliynau)	Gwariant ar Ynni	£4.97	£5.69	£8.43*
	Gwariant ar Drwydded Ymrwymiad Lleihau Carbon (CRC)	£0.27	£0.29	0
	Gwariant ar wrthbwysiaid achrededig (e.e. Cronfa Gwrthbwysio Carbon y Llywodraeth (GCOF))	£0.29	£0.27	0
	Gwariant ar deithiau busnes swyddogol	£1.830	£1.673	£2.817

Rydym wedi llunio strategaeth ynni mewn partneriaeth â Twf Gwyrdd Cymru, yr Ymddiriedolaeth Garbon a Gwasanaeth Ynni Llywodraeth Cymru, ac rydym yn dwyn ymlaen nifer o fentrau sydd â'r nod o ostwng y defnydd o ynni, allyriadau carbon a chostau. Bydd lleihau'r defnydd o ynni yn ein helpu i leihau costau hefyd, yn ogystal â lleihau'r effaith ar yr amgylchedd. Mae'r strategaeth yn rhag-weld arbediad blynyddol posibl gwerth £742 mil o gynnig buddsoddi o £3 miliwn, a allai, dros gyfnod o 10 mlynedd, ddod i gyfanswm o £8.7 miliwn – ad-daliad syml mewn 4.1 blynedd, ac iddo ostyngiad amcangyfrifedig o 2,123 tCO₂e.

Yn ystod 2019-20, bu i ni barhau i fedi buddion y buddsoddiad mewn technoleg goleuadau LED, sy'n ychwanegu at fuddsoddiad blynyddoedd blaenorol mewn technolegau Carbon Isel neu Ddi-garbon, megis boeleri biomas, paneli solar, ynghyd â phympiau gwres ffynhonnell aer hefyd ym Mharc Iechyd Keir Hardie. Mae hyn oll yn ein cynorthwyo i symud yn agosach at fod yn sefydliad Di-garbon mewn perthynas ag allyriadau.

Dan raglen Twf Gwyrdd Cymru, bu i ni barhau i ymgysylltu â'r Ymddiriedolaeth Garbon er mwyn deall y cyfleoedd allweddol ar gyfer lleihau'r defnydd o ynni leded yr ystad a chyhoeddi asesiad strategol o gyfleoedd ar gyfer effeithlonrwydd ynni. Rydym hefyd wedi bod yn gweithio'n agos gyda gwasanaeth ynni Llywodraeth Cymru. Caiff BIPCTM ei gynrychioli ar Grŵp Trafnidiaeth a Theithio Cymru Gyfan, sy'n edrych ar Newid Gwasanaethau a Chynllunio Teithio yn y GIG, a hynny'n rhan o'r prosiect Ysbyty Iach a ariennir gan Lywodraeth Cymru. Rydym wedi gweithio gyda'n cyflenwyr cyfleustodau i osod mesuryddion deallus ar y rhan fwyaf o'n safleoedd, ac mae'r gwaith hwn yn parhau i fynd rhagddo, ac yn golygu bod data cywir amser-real yn cael eu darparu. Rydym hefyd yn gweithio gyda chyflenwyr sy'n dadansoddi ein defnydd o ynni er mwyn ein cynorthwyo i wella'r defnydd.

Teithio Cynaliadwy

Mae gan BIPCTM Gynllun Trafnidiaeth Cynaliadwy a Chynllun Teithio ar waith at ddefnydd staff, ymwelwyr a chleifion, y gellir cyfeirio atynt ochr yn ochr â gwybodaeth Traveline Cymru, Trainline a Sustrans (e.e. beicio i'r gwaith). Mae cynlluniau o'r fath yn cael eu hadolygu bob tair blynedd ochr yn ochr â'r amcanion a'r targedau Trafnidiaeth a Theithio, sydd i'w gweld yng Nghynllun yr Amcanion a Thargedau Amgylcheddol, a ddiweddarir o leiaf yn flynyddol. Mae diweddariadau yn seiliedig ar dystiolaeth a ddaw i law trwy arolygon teithio ar y safle ac adborth gan staff, cleifion ac ymwelwyr. Mae amcanion a thargedau'r Cynllun Trafnidiaeth a Theithio yn cael eu hymgorffori yng Nghynllun Tymor Canolig Integredig tair blynedd BIPCTM.

Mae gennym nifer o gynlluniau ar waith i helpu i wneud teithio yn fwy cynaliadwy. Mae'r rhain yn cynnwys bws gwennol, ceir cronfa/llogi ceir, beicio i'r gwaith, consesiynau gostyngol ar dtrafnidiaeth gyhoeddus, cynllun

didyniad cyflog ar gyfer car ar brydles, a rhannu car. O ganlyniad i bandemig COVID-19, gwelwyd cynnydd sylweddol o fis Mawrth 2020 ymlaen yn nifer y staff a oedd yn gweithio o gartref, ac mae hyn wedi cael effaith gadarnhaol ar ein hamgylchedd. Erbyn hyn, mae hysbysfyrddau trafnidiaeth a theithio yn cael eu darparu yn ardaloedd prif fynedfeydd yr ysbytai er mwyn i staff ac ymwelwyr allu cyrchu'r wybodaeth. Hefyd, yn rhan o'r rhaglen ailwampio fawr sy'n parhau yn Ysbyty'r Tywysog Siarl, mae arolwg o deithio a meysydd parcio wedi cael ei gynnal i gynyddu'r cyfleusterau parcio, gwella'r rhodfeydd a'r goleuadau, a rhoi wyneb newydd i'r cyfleusterau sydd yno'n barod. Rydym hefyd ar hyn o bryd yn ystyried y posibilrwydd o ddefnyddio cynllun parcio a theithio yno, yn ogystal ag opsiynau eraill, a hynny ar y cyd â Chyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful. Mae gennym eisoes gynllun parcio rhatach wedi'i sefydlu gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf.

Mae mentrau eraill sydd wrthi'n cael eu rhoi ar waith yn cynnwys y canlynol:

- System tracio cerbydau fflyd.
- Datblygiad Ap Gwasanaethau Cyfleusterau fel y gellir cyrchu'r wybodaeth ddiweddaraf am deithio, yr ysbytai a thywydd garw.
- Gwelliant pellach o ran hygyrchedd parcio yn ein mannau gollwng a chodi ger yr ysbytai, gyda'r bwriad o roi cynllun gwirfoddol cwrdd a chyfarch ar waith, yn arbennig ar gyfer cleifion anabl a chleifion sy'n dioddef o ddementia ac sy'n cael eu cludo i'r ysbyty yng ngheir perthnasau neu ffrindiau.

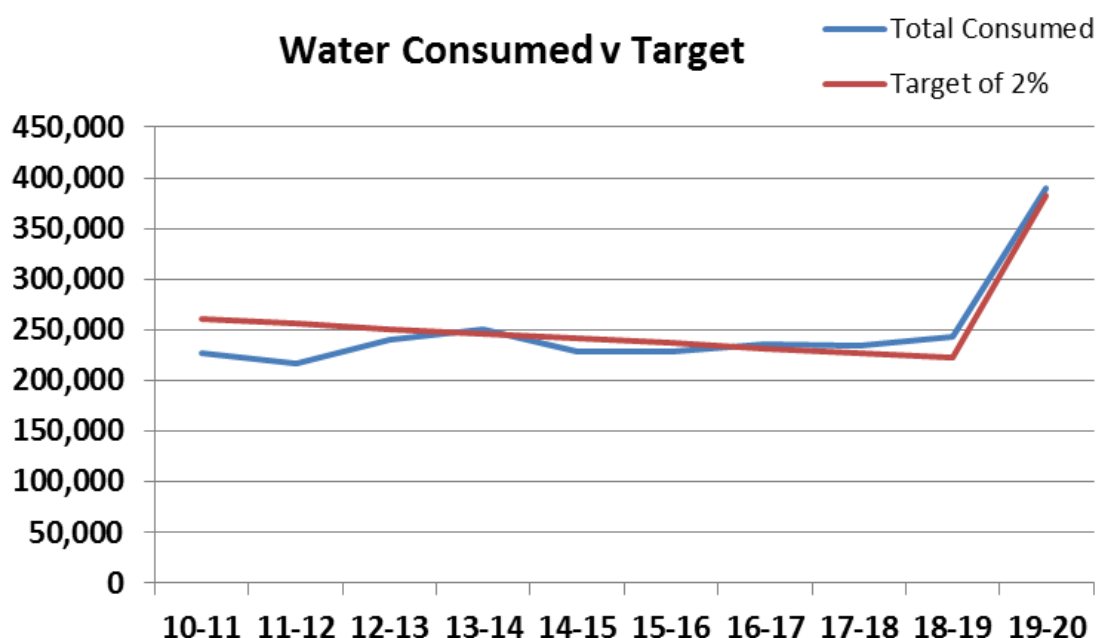
Mae dadansoddiad o eitemau traul ar gyfer 2019-20 wedi'u gosod yn y tabl canlynol.

Eitem traul	Cyfanswm Milltired (Milltiroedd)	Cyfanswm y Gost (£)	Cyfanswm Allyriadau (kgCO ₂ e)	Dadansoddiad o'r Allyriadau (%)
Milltired Busnes	5,473,653.59	2,463,144.12	1,560,463.68	88%
Milltired Ceir ar Les	504,763.60	227,143.62	143,296.30	8%
Cynllun Aberthu Cyflog (Les Personol)	281,002.65	126,451.19	78,656.28	4%
Cyfanswm*	6,259,419.84	2,816,738.93	1,782,416.26	100%

Mae telemetreg yn parhau i fod o fudd gan ei fod yn galluogi i'r defnydd o ddŵr gael ei fonitro o bell, ac mae'n darparu larwm os canfyddir bod yna

gynnydd gormodol yn y defnydd am gyfnod penodol. Cofnodir y defnydd yn fisol gan y staff ystadau. Mae'r ffigurau ar gyfer y defnydd o ddŵr yn ystod misoedd Chwefror a Mawrth 2020 wedi cael eu hallosod o flwyddyn ariannol 2018-19 ar gyfer y misoedd cyfatebol.

Cafodd mwy o ddŵr ei ddefnyddio yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, a hynny'n bennaf oherwydd bod yr hwb radioleg wedi dyblu nifer y sganiau CT ac MRI ar y safle, ac am fod uned gofal lliniarol Macmillan wedi agor yn y Cynllun Gerddi Cenedlaethol yn y Bwthyn – gwelwyd cynnydd yn y defnydd o ddŵr yn ystod y cyfnod adeiladu ac wedi i'r uned agor i gleifion. Mae'r defnydd o ddŵr wedi cynyddu yn Ysbyty'r Tywysog Siarl o ganlyniad i'r cynllun ailwampio cyfredol yn yr ysbyty. Y rheswm pennaf oll dros y cynnydd yn y defnydd o ddŵr yw'r cynnydd ym maint y Bwrdd Iechyd wedi i ffin Pen-y-bont ar Ogwr newid ym mis Ebrill 2019.

Y Defnydd o Adnoddau Dŵr * Yn dynodi ffigurau amcangyfrifedig			2017-2018	2018-2019	2019-2020
Dangosyddion Anariannol (000m3)	Y Defnydd o Ddŵr	Yn Cael ei Gyflenwi	234,089	243,609	389,419*
Dangosyddion Ariannol (£ miliynau)	Costau Cyflenwi Dŵr (Ystad Ddi- swyddfa)		£0.60	£0.65	£0.99*

Bioamrywiaeth

Mae Cynllun Bioamrywiaeth a Chadernid Ecosystemau BIPCTM wedi cael ei lunio mewn ymateb i'n goblygiadau o dan Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 er mwyn amlygu'r modd y bydd y Bwrdd Iechyd yn '*ceisio cynnal a gwella bioamrywiaeth trwy gyflawni ei swyddogaethau mewn modd priodol, ac o wneud hynny, yn hyrwyddo cadernid ecosystemau*'. Mae'r cynllun hwn yn manylu ar y mecanweithiau yr ydym, trwyddynt, yn bwriadu atal dirywiad bioamrywiaeth, lleihau effeithiau newid yn yr hinsawdd, a hyrwyddo datblygiad cynaliadwy, gan ar yr un pryd gyflawni ymrwymadau'r Bwrdd Iechyd o dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015. Mae ein cynllun yn dilyn canllawiau a baratowyd gan Lywodraeth Cymru, amcanion Cynllun Adfer Natur Cymru, a'r pum ffordd newydd o weithio (yr Egwyddor Datblygu Cynaliadwy), i sicrhau bod pob elfen ar lesiant yn cael eu hystyried ar y cyd, ac i hyrwyddo gwaith cydweithredol.

Mae ein Cynllun Bioamrywiaeth a Chadernid Ecosystemau yn cefnogi [Cynllun Tair Blynedd BIPCTM](#) a [Datganiad Llesiant BIPCTM](#) o ran cyflawni eu priod amcanion. Mae 'Cynllun Bioamrywiaeth a Chadernid Ecosystemau BIPCTM' wedi'i amserlennu i'w gymeradwyo yn ail hanner 2020-21.

 * Yn dynodi ffigurau amcangyfrifedig		2017-2018	2018-2019	2019-2020*
Dangosyddion Anariannol (Tunelli metrig)	Cyfanswm y Gwastraff	2654	2542	3947*
	Tirlenwi	345	96	71*
	Aildddefnyddio/Ailgylchu	870	814	1264*
	Compostio	0	0	0
	Llosgi, gan adfer yr ynni	1439	1632	2612*
	Llosgi, heb adfer yr ynni	0	0	0
Dangosyddion Ariannol (£ miliwn)	Cyfanswm y Gost (Gweler y nodyn isod)	£0.702277	£0.719579	£1,147,790*
	Tirlenwi	£0.109258	£0.049915	£0.017304*
	Aildddefnyddio/Ailgylchu	£0.138861	£0.149876	£0.290975*

	Compostio	0	0	0
	Llosgi, gan adfer yr ynni	£0.431257	£0.496692	£0.806866*
	Llosgi, heb adfer yr ynni	0	0	0

Nodyn: Mae cyfanswm y gost a ddangosir uchod yn cynnwys y ddogfennaeth ar wastraff peryglus a chost nodynnau casglu Cyfoeth Naturiol Cymru, nad ydynt yn cael eu cynnwys ym mhriod gostau y ffrydiau gwastraff uchod.

Blwyddyn Ariannol * Yn dynodi ffigurau amcangyfrifedig	Gwastraff Clinigol		Gwastraff Hylan Ffiaidd	
	Tunelli metrig	Cost (£ miliwn)	Tunelli metrig	Cost (£ miliwn)
2017-2018	698	£0.2632	262	£0.09582
2018-2019	635	£0.2676	234	£0.07100
2019-2020	1041*	£0.4075*	227*	£0.07054*

Mae data cyfanswm y gwastraff yn cynnwys gwastraff clinigol peryglus a waredir trwy gyfrwng 'triniaeth amgen' (triniaeth wres) neu drwy losgi. Mae'r data hefyd yn cynnwys Gwastraff Hylan Ffiaidd. Mae hwn yn wastraff clinigol nad yw'n peri risg o haint, ac felly nid yw'n ofynnol ei drin i'w wneud yn ddiogel cyn cael gwared arno.

Rhagwelir y bydd ein cyflawniadau ailgylchu yn 47% (2018 49%), sydd o fewn trwch blewyn i gyrraedd y targed o 50% ar gyfer y gymhareb ailgylchu i dirlenwi. Mae hyn yn gysylltiedig â'r cynnydd ym maint y sefydliad oddi ar fis Ebrill 2019.

Mae'r gwaith o gasglu gwastraff bwyd (gwastraff wrth baratoi bwyd, ynghyd â bwyd nad yw'n cael ei fwyta gan gleifion) yn parhau ar safleoedd ein hysbytai, ac amcangyfrifir bod 282 tunnell fetrig o wastraff bwyd wedi cael ei ddargyfeirio o dirlenwi i driniaeth treulio anaerobig yn 2019-20. Mae'r gwaith datblygu cyfalaf yn Ysbyty'r Tywysog Siarl yn parhau i gael effaith ar y drefn o gasglu gwastraff bwyd o'r bwyty. Fodd bynnag, mae'r tunelledd uchod yn amlygu cynnydd o dros 149 tunnell fetrig o gymharu â'r 133 tunnell fetrig a ddargyfeiriwyd yn 2018-19.

Rhagwelir y bydd y broses o ddargyfeirio Gwastraff Hylan Ffiaidd (a elwir yn 'Wastraff Teigr') o'r ffrwd wastraff heintus yn 21% ar gyfer 2019-20, sy'n syrthio'n fyr o'r canran ar gyfer 2018-19, sef 32%. Mae hyn yn

gysylltiedig â'r ffaith bod y sefydliad wedi tyfu ac am nad yw pob safle yn ardal Pen-y-bont ar Ogwr wedi bod yn gwahanu gwastraff hylan ffaidd yn rhan o'u gweithrediadau clinigol. Mae cynllun ar waith i fynd i'r afael â hyn yn 2020-21, a fydd yn arwain at gynnydd yn y ffigurau tunelledd ar gyfer ailgylchu, a gostyngiad yn y costau llosgi.

Rydym yn parhau i ymgysylltu â chontractiwr er mwyn dargyfeirio gwastraff clinigol wedi'i drin oddi wrth dirlenwi i gael ei ddefnyddio ar ffurf Tanwydd Adferedig Solet. Dyma bellach yw'r llwybr gwaredu safonol ar gyfer gwastraff clinigol heintus wedi'i drin a'r dargyfeiriad 100%. Defnyddir y deunydd yn bennaf ar ffurf Tanwydd Adferedig Solet mewn safleoedd cynhyrchu, a hynny yn Ewrop yn flaenorol, ond erbyn hyn mae'r cyfan yn cael ei ddefnyddio yn y Deyrnas Unedig.

Mae 2019-20 wedi amlygu cynnydd sylweddol o ran cysoni'r strategaeth cynaliadwyedd, polisïau a dulliau gweithredu ledled ein sefydliad newydd. Mae'n anogaeth gweld amllder yr ymholiadau gan staff wrth iddynt weld cyfleoedd yn eu hardaloedd gwaith eu hunain, a hynny o ailgylchu i arbed ynni, i deithio cynaliadwy a chreu ardaloedd amgylcheddol deniadol i gefnogi llesiant cleifion, ymwelwyr a staff. Mae sefydlu cynaliadwyedd yng ngwerthoedd craidd ein sefydliad yn hanfodol i sicrhau gofal iechyd cynaliadwy a chymorth i'r Bwrdd Iechyd fel y gall barhau i ddarparu gofal rhagorol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.